

BEOORDELINGSRAPPORT

Beperkte opleidingsbeoordeling

**hbo-bacheloropleiding
Orthopedische Technologie**

voltijd

Fontys Hogeschool Eindhoven

BEOORDELINGSRAPPORT

Beperkte opleidingsbeoordeling

**hbo-bacheloropleiding
Orthopedische Technologie**

voltijd

Fontys Hogeschool Eindhoven

CROHO nr.34953

Hobéon Certificering BV

Datum

28 november 2012

Auditteam

W.L.M. Blomen, voorzitter

R.M.J. Duchêne, MA

D. de Boer

Secretaris

H.R. van der Made

INHOUDSOPGAVE

1.	BASISGEGEVENS	1
2.	SAMENVATTEND OORDEEL	3
3.	CONTEXT VAN DE BEOORDELING	5
4.	OORDELEN PER STANDAARD	9
5.	ALGEMENE CONCLUSIE	37
6.	AANBEVELINGEN	39
	BIJLAGE I Scoretabel	41
	BIJLAGE II Opleidingsspecifieke eindkwalificaties	43
	BIJLAGE III Schematisch overzicht opleidingsprogramma	45
	BIJLAGE IV Locatiebezoek, werkwijze en beslisregels	47
	BIJLAGE V Lijst geraadpleegde documenten	49
	BIJLAGE VI Overzicht auditteam	51

1. BASISGEGEVENS

De opleiding levert in de vorm van een Addendum bij dit rapport een overzicht van de basisgegevens, conform de daartoe door de NVAO uitgebracht richtlijnen in het document *Basisgegevens opleidingsbeoordelingen – Indicatoren en definities, 11 september 2012*.

2. SAMENVATTEND OORDEEL

1. Beoogde eindkwalificaties

De opleiding hanteert opleidingscompetenties die door het werkveld zijn gevalideerd en met regelmaat door haar Raad van Advies (Fontys) en de Opleidingscommissie (KHK) op hun beroepsoriëntatie en actualiteitsgehalte worden beoordeeld. De opleiding heeft haar eindkwalificaties uitgewerkt naar beheersingsniveaus en geconcretiseerd in prestatie-indicatoren.

Het panel vindt de eindkwalificaties van de opleiding op hbo-bachelorniveau geformuleerd, omdat deze het niveau dat door de Dublin Descriptoren wordt geïndiceerd, goed reflecteren.

De eindkwalificaties bevatten concreet geformuleerde eindcompetenties op het gebied van praktijkonderzoek, maar ontberen nog een internationale dimensie.

De auditcommissie komt voor Standaard 1, de beoogde eindkwalificaties van de opleiding, tot het oordeel 'goed'. Dit komt overeen met het oordeel dat de VLOHRA-commissie eerder toekende aan de Professionele bachelor Orthopedie van de Katholieke Hogeschool Kempen.

2. Onderwijsleeromgeving

De opleiding hanteert heldere instroomeisen. Het programma als geheel en de doelstellingen van alle afzonderlijke onderwijseenheden zijn dekkend voor het behalen van de eindkwalificaties van de opleiding.

Het programma is sterk op het beroep georiënteerd. Dit blijkt zowel uit de inhoud als uit de gekozen werkvormen, waarvan een substantiële afstudeerstage deel uitmaakt. De inhoudelijke en didactische samenhang heeft de opleiding recent fors verbeterd in overleg met haar Vlaamse samenwerkingspartner. De studielast is stevig, maar voldoende over de opleiding gespreid.

Samenstelling en omvang van het docentenkorps is afdoende om het vereiste onderwijs te kunnen verzorgen en er is een budget voor deskundigheidsbevordering. De didactische en vakinhoudelijke kwaliteiten van de docenten, die tijdens de audit een deskundige en betrokken indruk maken, worden door de studenten gewaardeerd. Voor beginnende docenten zal de opleiding een collega-coach aanstellen.

De opleiding heeft de fysieke faciliteiten en het niveau van de informatievoorziening op orde.

De relevante evaluatiegegevens die het kwaliteitssysteem van Fontys levert, worden door de opleiding benut om het programma stelselmatig te verbeteren.

Alles overwegend, komt het panel voor Standaard 2 tot het oordeel 'goed'.

3. Toetsing en beoordeling

De commissie is positief over het systeem van toetsen en beoordelen dat de opleiding heeft ingericht. Zij plaatst enkel kanttekeningen bij de niet-transparante beoordeling van de eindwerkstukken, waarvan zij het inhoudelijke niveau overigens aan de maat vindt.

De zittende examencommissie heeft geen zelfstandig beeld van het afstudeerniveau van haar studenten, maar een centraal, op academieniveau, in te richten examencommissie zal zich conformeren aan de eisen van de bijgestelde WHW.

De commissie is, behoudens de geringe transparantie in de beoordeling van eindwerkstukken, positief over het door de opleiding gehanteerde systeem van toetsen en beoordelen. Ook de

voorgenomen herstructurering van de examencommissie die haar werkwijze afstemt op de vereisten van de WHW en, niet het minst belangrijk, het niveau van afstuderen dat de studenten in hun afstudeerwerkstukken laten zien, beoordeelt de auditcommissie als positief, zij het dat hun reflectieniveau nog kan worden verbeterd.

Het niet-transparant beoordelen van examenkandidaten en de weinig proactieve houding van de zittende examencommissie, waarbij het panel zich nog geen oordeel kan vormen over de kwaliteit van de nieuw in te richten centrale examencommissie, brengt het panel tot het oordeel 'voldoende' voor standaard 3.

Algemene conclusie:

Op grond van voorgaande overwegingen en oordelen, en met in acht name van de beslisregels in dezen van de NVAO, komt het panel tot het oordeel 'voldoende' voor de opleiding als geheel.

28 november 2012

W.L.M. Blomen,
Voorzitter

H.R. van der Made,
secretaris

3. CONTEXT VAN DE BEOORDELING

In 2006 is de opleiding Orthopedische Technologie van Fontys Hogescholen gevisiteerd en per 1 januari 2008 geaccrediteerd. De opleiding wordt uitgevoerd in samenwerking met de Vlaamse opleiding Bachelor in de Orthopedie aan de Katholieke Hogeschool Kempen (KHK) te Geel, België. De propedeuse en de helft van het vierde leerjaar werden tot 1 september 2011 door de Fontys Paramedische Hogeschool uitgevoerd, het tweede en derde studiejaar door de KHK. Vanaf 1 september 2011 wordt voor de Nederlandse studenten het gehele vierde jaar door Fontys Paramedische Hogeschool in Eindhoven verzorgd. De programmatische verdeling tussen Geel en Eindhoven is in de bijlage III schematisch weergegeven.

In 2008 is de Vlaamse opleiding Bachelor in de Orthopedie aan de KHK te Geel gevisiteerd door de Vlaamse Hogescholen Raad (VLOHRA) en per 1 september 2011 door de NVAO geaccrediteerd.

Beperkte aanvullende visitatie

Daar tot 1 september 2011 meer dan de helft van het programma van de Fontys-opleiding werd verzorgd door de KHK, is op 8 juli 2011 bij de NVAO een verzoek ingediend om in te stemmen met een beperkte aanvullende visitatie van de opleiding Orthopedische Technologie te Eindhoven. Per brief van 7 september 2011 heeft de NVAO ingestemd met dit verzoek onder de volgende twee voorwaarden:

1. In de VLHORA-visitatie moet een oordeel zijn uitgesproken over het afstudeerniveau van de Nederlandse afstudeeronderzoeken. Mocht dit niet het geval zijn, dan is een aanvullende beoordeling van recente afstudeeronderzoeken van Nederlandse studenten noodzakelijk.
2. De VLHORA heeft een aantal aanbevelingen gedaan, gerelateerd aan de samenwerking. Bij de aanvraag van Fontys moet een notitie zijn toegevoegd waarin beschreven is hoe de opleiding met deze aanbevelingen is omgegaan.

De afstudeeronderzoeken van de studenten die bij Fontys Hogescholen waren ingeschreven zijn in de VLHORA-visitatie niet beoordeeld. Daarom heeft de opleiding voorafgaand aan de visitatie door het panel een korte beschrijving van het afstudeeronderzoek met als bijlage de afstudeerbrochure 2010-2011, alsook een overzicht van de afstudeerwerkstukken van de afgelopen twee studiejaar, geleverd. Dit waren er twaalf en het panel heeft ze alle beoordeeld.

Bovendien heeft de opleiding, conform de daarover gemaakte afspraak met de NVAO, aan het panel een notitie aangeboden waarin staat beschreven hoe de opleiding met de aanbevelingen van de VLHORA-commissie is omgegaan. Deze notitie en de aanbevelingen uit het VLOHRA-rapport, d.d. 8 juni 2010, zijn door het panel bij de beoordeling van de opleiding betrokken. De inhoud van de notitie, c.q. het addendum bij het VLOHRA-rapport, is – waar relevant – geïntegreerd in de rapportteksten en niet meer als afzonderlijke bijlage bij dit beoordelingsrapport gevoegd.

In correspondentie tussen Fontys Hogescholen en de NVAO (d.d. 18 en 19 januari 2012) is bepaald in welke vorm het beoordelingsrapport in het kader van de accreditatie van de opleiding aan de NVAO dient te worden aangeboden. Het VLOHRA-rapport kan grotendeels als onderbouwing dienen bij de beoordeling van de Nederlandse opleiding, waarbij – en voor zover functioneel – met citaten en verwijzingen kan worden teruggegrepen op het VLOHRA-rapport. De NVAO verlangt van de beoordeling een zelfstandige rapportage, waarin alle Standaarden die bij een Beperkte Opleidingsbeoordeling aan de orde zijn, worden behandeld. Doel is daarmee een totaalbeeld van de opleiding te verkrijgen, waarin zijn opgenomen de 'nieuwe' elementen zoals verwoord in de NVAO-brief van 7 september 2011.

Dit rapport is dan ook grotendeels gebaseerd op de bevindingen, conclusies, wegingen en oordelen zoals vastgelegd in het VLHORA-rapport en aangevuld met bevindingen, conclusies, wegingen en oordelen gebaseerd op de visitatie van de opleiding in Eindhoven in januari 2012. Waar van toepassing zijn grote delen van de tekst geciteerd uit het VLHORA-rapport. Voor deze passages geldt dat het panel de inhoud en strekking ervan niet (opnieuw) heeft geverifieerd. De betreffende passages zijn in dit rapport *schuingedrukt* opgenomen. Daarbij moet worden opgemerkt dat de accreditatieaudit bij de KHK in 2008 is uitgevoerd onder het 'oude' accreditatiekader, terwijl de aanvullende beoordeling bij Fontys in 2012 is gebeurd binnen het Beoordelingskader Beperkte Opleidingsbeoordeling. Het onderhavige rapport volgt dit kader.

Omdat de opleiding in de verschillende studiefases afwisselend in Geel en Eindhoven wordt gevolgd, is in de tekst bij de behandeling van de verschillende onderwerpen – waar nodig – een onderscheid aangebracht tussen de propedeuse, de hoofdfase en de afstudeerfase in het programma. Waar welke studiefasen worden gevolgd, is schematisch weergegeven in de bijlage III bij dit rapport.

Intensivering afstemmingsoverleg tussen KHK en Fontys

In algemene zin heeft de commissie vastgesteld dat Fontys en de KHK op een aantal manieren structureel samenwerken. Het betreft de volgende overlegstructuren:

- Jaarlijks vindt er een overleg plaats tussen het onderwijzend personeel van de KHK en Fontys. Onderwerpen zijn: curriculumafstemming, stage en afstuderen;
- Vanuit Fontys is elke twee weken een studieloopbaanbegeleider een dag(deel) bij de KHK aanwezig en beschikbaar voor Nederlandse studenten die op dat moment bij de KHK onderwijs volgen;
- Daarnaast nemen de directeur en de opleidingscoördinator van de KHK deel aan alle vergaderingen van de Raad van Advies van de opleiding bij Fontys en nemen, omgekeerd, de teamleider en de opleidingscoördinator van Fontys deel aan de opleidingscommissie (Raad van Advies) van de opleiding bij de KHK.
- De teamleider en de opleidingscoördinator van Fontys hebben tweemaandelijks overleg met de adjunct-directeur en de opleidingscoördinator van de KHK;
- De opleidingscoördinator van Fontys is tweemaandelijks aanwezig bij het teamoverleg van de KHK-docenten.

De structurele overlevormen tussen onderwijsgeevenden en coördinatoren van beide hogescholen hebben als doel het programma continu op elkaar af te blijven stemmen. Dat leidt tot inhoudelijke verbeteringen, zoals onder andere hiervoor vermeld, maar ook tot verbetering van de aansluiting tussen de Nederlandse en Vlaamse onderdelen, zoals door de docenten van de opleiding tijdens de audit werd bevestigd.

De commissie heeft tijdens de audit verschillende notulen van deze overleggen ingezien en beoordeelt de inhoud van de besprekingen als zinvol en versterkend voor de inhoud en vormgeving van de opleiding.

De positieve uitwerking van de afstemmingsmaatregelen over de uitvoering van de opleiding, was voor het panel ook zichtbaar in de gesprekken die het met zowel het management als de docenten heeft gevoerd. Allen ervoeren dat de aansluiting tussen de beide locaties in onderwijskundig opzicht, en met behoud van de eigen identiteit, inmiddels aanzienlijk is verbeterd (zie ook Onderwijsleeromgeving: afstemming didactische concepten).

Zo heeft de KHK met ingang van het studiejaar 2008-2009 ook voor haar eigen studenten studieloopbaanbegeleiding in de vorm van trajectbegeleiding ingevoerd. Tevens is in onderling overleg, op initiatief van Fontys, de afstudeerstage en het onderzoek verplaatst van het najaar naar het voorjaarssemester van het vierde jaar. Daarnaast wordt de mogelijkheid onderzocht of het voor KHK-studenten mogelijk is om in hun laatste jaar verplicht een deel van het theorieonderwijs uit het vierde jaar bij Fontys te volgen. In het studiejaar 2011-2012 is er één KHK-student die het hele theorieonderwijs bij Fontys volgt.

Afbouw duale variant

De opleiding wordt vanaf studiejaar 2012-2013 alleen in voltijd aangeboden. In november 2011 heeft het College van Bestuur van Fontys besloten de duale variant niet meer aan te bieden. Voor de duale variant zijn in studiejaar 2011/2012 de laatste studenten gestart. Bij de studenten die in deze opleidingsvariant nog studeren, ligt het in de rede dat zij deze opleiding zullen afronden binnen twee jaar na het verstrijken van de accreditatietermijn (31 december 2013). De duale opleidingsvariant heeft het panel derhalve niet in zijn beoordeling betrokken. Om die reden, maar ook vanwege de specifieke focus van de beoordeling (gerealiseerd niveau en uitgevoerde verbeteracties) heeft een (duaal) student-lid geen deel uitgemaakt van het beoordelingspanel.

Tot slot, zij vermeldt dat het visitatiepanel, naast een Hobéon-voorzitter, bestond uit twee leden die ook deel uitmaakten van de visitatiecommissie die de bachelor Orthopedie in Vlaanderen in april 2009 beoordeelde. De NVAO heeft op 17 januari 2012 ingestemd met de voorgedragen panelsamenstelling.

4. OORDELEN PER STANDAARD

4.1. Beoogde eindkwalificaties

Standaard 1

De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen.

Toelichting NVAO: De beoogde eindkwalificaties passen wat betreft niveau (bachelor-master) en oriëntatie (hbo-wo) binnen het Nederlands kwalificatieraamwerk. Zij sluiten bovendien aan bij de actuele eisen die in internationaal perspectief vanuit het beroepenveld en het vakgebied worden gesteld aan de inhoud van de opleiding.

Bevindingen

Niveau en oriëntatie van de doelstellingen

De opleiding OT werkt met opleidingscompetenties die zijn vastgelegd in het eigen opleidingsdocument. Een belangrijk richtsnoer voor de competenties is de opleidingsvisie, die aansluit op de onderwijsvisie van de Fontys Paramedische Hogeschool (FPH) met als algemeen doel studenten via competentiegericht onderwijs op te leiden tot competente paramedici. De competenties zijn uitgesplitst naar beheersingsniveaus, met explicitering van prestatie-indicatoren. De opleiding heeft deze in het opleidingsdocument beschreven.

De opleidingscompetenties zijn in 2008 opgesteld in samenwerking met de brancheorganisaties Orthobanda en NVOS (Nederlandse Vereniging Orthopedische Schoentechici), de beroepsvereniging ISPO (International Society for Prosthetics and Orthotics), het kenniscentrum van de SVGB (Stichting Vakopleidingen Gezondheidstechnische Beroepen) en de KHK. De opleiding is uniek in Nederland. Een vergelijking met andere Nederlandse opleidingen is daardoor niet mogelijk.

In 2010 is de bacheloropleiding Orthopedische Technologie internationaal gevisiteerd door de International Society for Prosthetics and Orthotics (ISPO). In februari 2011 is de Categorie I waardering toegekend. De bacheloropleiding Orthopedische Technologie is daardoor nu één van de 10 opleidingen in de wereld, op dit vakgebied, met een waardering in de hoogste categorie.

Internationalisering

De auditcommissie vindt de aandacht voor de internationale dimensie niet direct terug in de eindcompetenties, maar vooral in het operationele samenwerkingsverband met de Katholieke Hogeschool Kempen (KHK) te Geel, België. Evenals de VLOHRA-commissie vindt het Nederlandse panel dat de opleiding *'wegens haar unieke karakter, verder moet kijken, zelfs buiten de Europese ruimte, om via een bevruchtende brede oriëntatie permanent de vereiste competentieniveaus na te streven. In dit opzicht kan ISPO nog meer als een opportuniteit worden aangegrepen om de internationale meerwaarde te realiseren.'*

In september 2008 is het opleidingsdocument, met daarin het opleidingscompetentieprofiel, opnieuw vormgegeven. Hierbij is uitgegaan van de beroepsprofielen zoals die door NVOS/Orthobanda en ISPO International zijn opgesteld. Voor de hbo-niveaubepaling zijn de Dublin descriptoren als referentie gebruikt. De competentieset is aangepast van 17 naar 10 competenties (zie Bijlage II). In het opleidingsdocument is beschreven hoe de 17 oude competenties zijn verankerd in de 10 nieuwe competenties. Tevens is de relatie van de competenties met 11 beroepskritische situaties beschreven.

Per competentie zijn gedragsindicatoren beschreven op drie niveaus: hoofdfase-bekwaam, afstudeer-bekwaam en start-bekwaam. Dit nieuwe opleidingsdocument is besproken in de Raad van Advies. De eindkwalificaties van de opleiding zijn opgenomen in de bijlage II bij dit rapport.

De commissie erkent dat de opleidingscompetenties gericht zijn op aangewezen beroepsspecifieke competenties op het niveau van een beginnend beroepsbeoefenaar. Beide afstudeerrichtingen, "Orthopedische technologie" en "Schoentechnologie voor sport en revalidatie", vertonen grote samenhang als onderdelen van de technische orthopedie. De opleiding maakt geen onderscheid tussen beide op het vlak van de beroepsgerichte competenties. Toch vindt de commissie het wenselijk dat de specifieke nuances met betrekking tot bepaalde vaardigheden geëxpliciteerd worden.

De commissie heeft kunnen vaststellen dat de studenten via diverse interne kanalen over de opleidingscompetenties geïnformeerd worden. Uit evaluaties blijkt dat vooral N@tschool (Fontys) en Toledo (KHK) als informatiemedium benut en gewaardeerd worden, al verwijzen de studenten ook naar de modulewerkboeken (Fontys) en ECTS-fiches (KHK) als belangrijke informatiebron. De competenties zijn ook opgenomen in de Onderwijs- en Examenregeling. De docenten zijn op de hoogte van de doelstellingen en competenties. Daaraan hebben onder andere studiedagen en docentenvergaderingen bijgedragen.

Onderzoek

De commissie heeft vastgesteld dat de eindkwalificaties van de opleiding competenties bevatten die zijn gericht op het lezen en interpreteren van onderzoek, alsook op het zelf uitvoeren van praktijkgeoriënteerd onderzoek. Zo worden van de startbekwame orthopedisch technoloog zowel analytische vaardigheden gevraagd als ook het vermogen methodisch te handelen. Expliciet is in de tiende competentie de onderzoeksvaardigheid opgenomen, die van de afgestudeerde vereist dat hij *evidence based* onderzoek kan lezen, interpreteren en zelf kan opzetten en uitvoeren. De eindkwalificaties voldoen daarmee, volgens de commissie, goed aan de beoogde onderzoeksbekwaamheid zoals deze van hbo-afgestudeerden wordt verwacht.

Domeinspecifieke eisen

De domeinspecifieke eisen zijn transparant beschreven in het opleidingsdocument, waarin zowel het beroepsprofiel als de opleidingscompetenties zijn opgenomen. De competenties sluiten aan bij het domeinspecifieke referentiekader, waarbij de uitgangspunten van de opleiding zijn afgeleid van de beroepsprofielen zoals die door NVOS/Orthobanda en ISPO International zijn vastgesteld. In 2011 zijn voor Orthopedisch Technoloog (oktober 2011) en Orthopedisch schoentechnoloog (juni 2011) twee aparte beroepscompetentieprofielen verschenen.

Validering

De opleiding Orthopedisch Technologie schuwt de internationale contacten niet om haar opleidingsconcept kenbaar te maken (congressen in Jönköping 2002, Dortmund 2005, Valence 2007, Den Haag 2010, Sydney 2012). Door het samenwerkingsverband tussen de KHK en Fontys en de daaruit voortvloeiende afvaardiging van Fontys in de Departementale Raad van de KHK en de afvaardiging van de KHK in de Raad van Advies van Fontys is afstemming een permanent aandachtspunt. Die afstemming wordt ook gestimuleerd door de frequente contacten met het werkveld, zowel informeel, naar aanleiding van stages, congressen, studiedagen, en dergelijke meer, als formeel, via bedrijfsbezoeken, Departementale Raad, Raad van Advies en specifieke trainingen. Ook het opnemen van praktijkspecialisten als (deeltijdse) docenten in het corps bevordert de actualisering van de uitgangspunten. Een nieuw initiatief in dit verband is een jaarlijks terugkerende training voor bedrijfsbegeleiders vanuit stageverlenende instellingen, waarbij ook nieuw geïnteresseerden worden uitgenodigd.

Sinds de start van de Nederlandse opleiding is een Raad van Advies actief. Deze raad bestaat uit alumni, artsen, bedrijven, zorgverzekeraars, de KHK en andere belanghebbenden. Op deze manier zijn gesprekspartners uit het werkveld betrokken bij fundamentele discussies over de opleiding en de toekomst van de opleiding.

De opleiding heeft in najaar 2011 een alumnionderzoek uitgevoerd onder de laatste drie afstudeercohorten. De alumni zijn bevraagd over de relevantie en de beheersing van de opleidingscompetenties. Alle competenties worden de door alumni als relevant beschouwd.

Weging en Oordeel

De opleiding hanteert opleidingscompetenties die door het werkveld zijn gevalideerd en met regelmaat door haar Raad van Advies (Fontys) en de Opleidingscommissie (KHK) op hun beroepsoriëntatie en actualiteitsgehalte worden beoordeeld. De opleiding heeft haar eindkwalificaties uitgewerkt naar beheersingsniveaus en geconcretiseerd in prestatie-indicatoren.

Het panel vindt de eindkwalificaties van de opleiding op hbo-bachelorniveau geformuleerd, omdat deze het niveau dat door de Dublin Descriptoren wordt geïndiceerd, goed reflecteren.

De eindkwalificaties bevatten concreet geformuleerde eindcompetenties op het gebied van praktijkonderzoek, maar ontberen een internationale dimensie.

De auditcommissie komt voor Standaard 1, de beoogde eindkwalificaties van de opleiding, tot het oordeel 'goed'. Dit komt overeen met het oordeel dat de VLOHRA-commissie eerder toekende aan de Professionele bachelor Orthopedie van de Katholieke Hogeschool Kempen.

4.2. Onderwijsleeromgeving

Standaard 2: Het programma, het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren.

Toelichting NVAO: De inhoud en vormgeving van het programma stellen de toegelaten studenten in staat de beoogde eindkwalificaties te bereiken. De kwaliteit van het personeel en van de opleidingsspecifieke voorzieningen is daarbij essentieel. Programma, personeel en voorzieningen vormen een voor studenten samenhangende onderwijsleeromgeving.

Bevindingen

Instroomeisen

De opleiding heeft in haar Onderwijs- en Examenregeling (OER) de toelatingseisen opgenomen. Hieruit blijkt het volgende:

- Voor de instroom van de opleiding geldt als vooropleidingseis het bezit van een diploma vwo, havo (met profielen) of mbo van een middenkaderopleiding, een specialistenopleiding of een bij ministeriële regeling aangewezen vakopleiding. De vereiste profielen zijn 'Natuur en Gezondheid' of 'Natuur en Techniek'. Binnen deze profielen moeten toekomstige studenten Wis- en natuurkunde hebben gevolgd. Een student die niet aan het vereiste profiel voldoet of niet het juiste vak heeft gevolgd, kan worden toegelaten wanneer in een onderzoek vóór aanvang van het onderwijs is vastgesteld dat hij aan inhoudelijk daarmee vergelijkbare eisen heeft voldaan.
- Studenten die bij hun start bij de opleiding 21 jaar of ouder zijn en niet voldoen aan de vooropleidingseisen en niet hiervan zijn vrijgesteld, kunnen op grond van een toelatingsonderzoek van deze vooropleidingseisen vrijgesteld worden. Bij dit onderzoek wordt nagegaan of de student blijkt geeft van geschiktheid voor het onderwijs in de bacheloropleiding en of hij de Nederlandse taal voldoende beheerst. Voor buitenlandse studenten geldt eveneens dat zij de Nederlandse taal in voldoende mate beheersen.
- Studenten die al een diploma Hoger Onderwijs of daarin behaalde Credits kunnen overleggen, kunnen voor vrijstellingen in aanmerking komen, die door de examencommissie verleend worden op basis van een door de opleiding af te nemen intake-assessment.

De commissie heeft geconstateerd dat de in de OER vermelde procedures adequaat zijn en, aan de hand van de opleidingsdocumentatie en de notulen van de examencommissie, vastgesteld dat deze ook worden gevolgd.

Relatie doelstellingen en inhoud van het programma

Propedeuse

Het propedeusejaar is oriënterend, selecterend en verwijzend van aard. De student maakt kennis met het werkveld via groepsprojecten en bedrijfsbezoeken, en met de producten via praktijkonderwijs. De student komt in contact met de cliënt via de sociale vakken, en maakt een start met de theoretische kennisbasis gericht op technische en medische vakken. Daarnaast wordt een inleiding gegeven op het doen van praktijkgericht onderzoek. De commissie heeft ook kennisgenomen van de inhoud van dit deel van het curriculum en vindt het adequaat als opstap naar het uitvoeren van praktijkgericht onderzoek.

In het eerste jaar wordt ook in de algemene technische vakken en de orthopedische modulen een eerste basis voor de verdere studie gelegd. Uit het curriculum blijkt voorts dat in de propedeuse aan alle competenties aandacht wordt besteed.

De propedeusestudenten zijn tevreden over de inhoud, het niveau, de onderzoeksvaardigheden en het studiemateriaal, zo blijkt uit de NSE 2011 en de module-evaluaties. Het onderdeel "niveau" scoort binnen de NSE met 3,9 het hoogst (vijfpuntsschaal)

Hoofdfase

De vertaling van de opleidingsdoelstellingen naar het opleidingsprogramma in het tweede en derde studiejaar wordt transparant door het opleidingsprogramma (met een beschrijving van de opleidingsonderdelen en activiteiten annex studiepunten en contacturen per academiejaar) te leggen naast de ECTS fiches. Op die fiches worden onder andere per opleidingsonderdeel de algemene (PB1-7), de beroepsgerichte (PB 8-10) en de beroepsspecifieke competenties (C1-7) geëxpliciteerd. Een matrix legt de relatie tussen vakken(clusters) en de daarbij horende competenties bloot. Een andere matrix maakt het verband duidelijk tussen opleidingsonderdelen (per academiejaar) en de vermelde pijlers van de opleidingsdoelstellingen: "orthopedist-technisch, medisch, wetenschappelijk, sociaal, management". Een opvallend maar ook verantwoord gegeven hierbij is dat in de laatste opleidingsfase alle competenties aan bod komen, die fase wordt dan ook als 'beroepsgeïntegreerd' omschreven. De in de ECTS-fiches opgenomen competenties zullen ook in de cursussen overgenomen worden. De commissie schaaft zich achter deze intentie.

Het competentiegerichte leren, op basis van een visie en een stappenplan, staat dus in de steigers. De commissie vindt het belangrijk dat de opleiding dit concept uitwerkt op alle onderwijsdomeinen (curriculumindeling, opleidingsonderdelen en -activiteiten, leermiddelen, toetsing, enzovoort). Dat zou ook de samenwerking binnen het multidisciplinaire team sterk bevorderen. Hoewel de algemene beroepscompetenties en de beroepsspecifieke competenties nog niet ten volle zijn ingebed in de onderwijstoepassingen, waardeert de commissie de sterke positieve aandacht voor de verdere ontwikkeling ervan, vanuit de bekommernis voor de noodzakelijke brede integratie.

Tijdens de gesprekken situeerden de leidinggevenden de feitelijke praktijk van het competentiegerichte opleiden op het continuüm van eerder impliciet naar expliciet: de opleiding heeft de competenties op een matrix aangevinkt. De check van de matrix via een analyse van het programma is voorlopig bevredigend, op de toetsing na. Daar ligt volgens de commissie nog de angel met betrekking tot een globale competentiegerichtheid. Dit heeft te maken met het ontbreken van gedragsindicatoren en beheersingsniveaus. Er is ondertussen wel geleidelijk aan disseminatie gekomen van inzichten op dat vlak via de associatie (naar aanleiding van EVC/EVK-vorming) en via andere hogeschooldepartementen, maar de transfer vergt nog tijd, omdat er een vertaling moet gebeuren naar de specifieke beroepsgerichtheid voor orthopedie. Het opleidingsconcept van de Katholieke Hogeschool Kempen is immers vanuit een centrale aansturing ontwikkeld door de Onderwijsraad. Via de katalyserende werking van de KHK-dag sijpelen de inzichten dan door naar de opleidingscoördinatoren en hun teams. Het departement heeft ook meegewerkt aan een OOF-project (ontwikkelen van een instrumentarium met vragen voor CGO-teams), waarvan de resultaten via een actieplan doorstromen naar de opleidingen.

De toepassing van het flexibiliseringdecreet heeft naar verluidt echter veel aandacht opgeslorpt en daardoor het implementatieproces vertraagd. De commissie heeft begrip voor het gegeven dat deze omslag tijd vergt, maar adviseert toch de knowhow binnen (andere departementen van) de hogeschool beter te benutten. De opleiding kiest voor een brede basisvorming in de eerste opleidingsfase. Daarom wordt het programma pas in de tweede opleidingsfase opgesplitst voor de twee afstudeerrichtingen: de vertrouwde afstudeerrichting orthopedische technologie en de recent opgerichte afstudeerrichting schoentechnologie voor sport en revalidatie. De commissie vindt dit een terechte keuze, ook al omdat de opleiding te maken heeft met een zeer heterogene instroom, zodat een opstap via een gemeenschappelijke solide basis voor de hand ligt.

De keuze voor de brede basisvorming (zowel theoretisch als praktisch) wordt overigens tijdens de gesprekken door alle belanghebbenden als een sterk punt vermeld en de opsplitsing in twee studierichtingen, met het recente aanbod van schoentechnologie voor sport en revalidatie wordt met name door de vertegenwoordigers van het werkveld als een vooruitgang beschreven.

De opleiding streeft naar een gezond evenwicht tussen theoretisch onderbouwende en praktisch gerichte opleidingsactiviteiten. De beroepsgerichtheid van de opleiding werd recent versterkt door het aantal uren praktijk in het tweede jaar uit te breiden, met meer aandacht voor live intra-muros contacten met de patiënt, ondanks de weerstand van het werkveld. Voorts heeft men de praktijkvakken sterker op elkaar afgestemd en logischer geschikt op de verticale lijn. In het kader van de competentiegerichte omslag werden ook enkele opleidingsactiviteiten herclusterd en werden de opleidingsonderdelen bedrijfsbeheer en bedrijfsorganisatie gegroepeerd. Integratie van theorie en praktijk wordt nagestreefd via multidisciplinaire opdrachten en samenwerking over opleidingsonderdelen heen. Toch vindt de commissie dat de interdisciplinaire samenwerking ook structureel sterker uitgebouwd kan worden.

De studenten zijn tevreden over het niveau van de theorielessen. De commissie adviseert vooral de communicatie met de patiënt in de opleiding als aandachtspunt op te nemen. Het is absoluut aangewezen dat de patiënt live betrokken wordt bij de opleiding van dit paramedische beroep. In het verlengde daarvan kan ook een opmerking van het werkveld gesitueerd worden: in de aanlooperperiode demonstreren beginnende beroepsuitoefenaars nogal eens een gebrek aan zelfvertrouwen; dit wordt toegeschreven aan het ontbreken van voldoende aandacht voor praktijktoepassingen en voor het opstellen van een behandelplan, in aansluiting met de beroepsspecifieke competentie 2. Ook gezien de internationale ontwikkelingen verdient het volgens de commissie overweging de professionele bachelor sterker te oriënteren naar het domein van de zorgdeskundige.

Zoals hoger aangegeven vervult de Onderwijsraad van de Katholieke Hogeschool Kempen een aansturende rol op het vlak van onderwijsvernieuwing, met de tweejaarlijkse onderwijsdag als forum van 'good practice' en aanjager tot kruisbestuiving. De opleidingsteams putten hieruit concrete voorstellen tot curriculumherziening, waarbij rekening wordt gehouden met ideeën en behoeften van de belanghebbenden. Deze voorstellen worden al dan niet goedgekeurd door de Docentenraad, waarna ze (indien goedgekeurd) doorstromen naar de Studentenraad en de Departementale raad. Het is uiteindelijk de Raad van Bestuur die de curriculumaanpassing bekrachtigt. Binnen het departement Gezondheidszorg en Chemie situeren de vijf opleidingen zich min of meer op dezelfde fase in de onderwijsontwikkeling, al is de uitwerking opleidingsspecifiek.

Een recente ingreep waarbij de docenten op vrij geroosterde uren wekelijks kunnen overleggen, draagt zeker bij tot een gedragen visie. De docenten beklemtonen dat het team, ondanks de drukke agenda, goed vertegenwoordigd is in tal van ontwikkelingsinitiatieven. De docenten geven anderzijds aan dat de omschakeling naar het CGO-concept niet voor iedereen evident is, zeker niet voor de deeltijdse collega's, vaak zonder pedagogisch-didactische opleiding. Maar fundamentele weerstanden zijn er kennelijk niet. De visitatie van 2003-2004 heeft geleid tot een grondige structurele aanpassing van het opleidingsprogramma, met onder meer de oprichting van de afstudeerrichting Schoentechnologie voor Sport en Revalidatie.

Er is een bijkomende curriculumhervorming aangekondigd voor het academiejaar 2009-2010, mede op basis van enquêtes van de belanghebbenden. De grote beginselen met betrekking tot contacturen, stagevolume en de verhouding tussen gemeenschappelijke en opleidingsspecifieke onderdelen blijven bestaan. Enkele nieuwe aanpassingen op microschaal werden alvast aangekondigd en aan de commissie beargumenteerd. Het gaat hierbij vooral om verschuivingen van opleidingsonderdelen en -activiteiten op de verticale lijn, zoals informatievaardigheden en werkplaatstechnologie. Ook worden de studiepunten van enkele opleidingsactiviteiten herzien

en wordt een apart opleidingsonderdeel casuïstiek in het derde jaar in het vooruitzicht gesteld. Hiermee komt men tegemoet aan signalen van studenten en alumni tijdens de visitatie.

De commissie van VLHORA erkent de algemene aandacht voor permanente onderwijsontwikkeling maar adviseert de wenselijke aanpassingen ook sneller in het programma te integreren. De samenwerking met de Nederlandse partner (Fontys) wordt als een verrijking beschouwd, ook op het vlak van programmaontwikkeling en cultuurvermenging. Ook uit het lidmaatschap van ISPO en de deelname aan internationale vakbeurzen en symposia en bedrijfsbezoeken, onder andere de tweejaarlijkse wereldbeurs voor orthopedie in Leipzig, moet de belangstelling blijken voor wat internationaal broeit en groeit. De commissie waardeert deze inspanningen, die getuigen van een gezonde visie met betrekking tot verdieping van inzichten via internationale contacten op het vakdomein. Toch kan meer aandacht geschonken worden aan het expliciteren van duidelijke doelen en een stevig gestructureerd internationaliseringbeleid met een concrete uitwerking in het curriculum.

Afstudeerfase

Het vierde leerjaar is gericht op verbreding en het kunnen toepassen van alle geleerde kennis en vaardigheden. Alle vereiste competenties komen op het hoogste beheersingsniveau (niveau 3) aan bod. In het eerste semester van het vierde jaar krijgt de student theoretisch onderwijs aangeboden; daarin zijn ook elementen opgenomen die de studenten voorbereiden op het praktijkgericht onderzoek. Daarna volgt het praktische deel dat bestaat uit een stage en een afstudeeronderzoek.

De afstudeerstage heeft een omvang van 70 dagen, waarin geleerd wordt in een authentieke context en een complexe setting. In het afstudeeronderzoek leert de student op basis van wetenschappelijke evidentie en door het zelf uitvoeren van praktijkgericht onderzoek een bijdrage te leveren aan de ontwikkeling van het orthopedisch technische vakgebied. Met de afstudeeropdracht moet de student laten zien dat hij al het geleerde zelfstandig in praktijk kan brengen. Ter afsluiting wordt een afstudeerscriptie geschreven die verdedigd moet worden tijdens een examenzitting voor een examencommissie bestaande uit docenten, bijgestaan door hogeschooldeskundigen. Dit zijn externe werkvelddeskundigen van minimaal bachelorniveau en met meerdere jaren werkervaring, zoals onder andere orthopedisch technologen, orthopedisch schoentecnologen en revalidatieartsen. De commissie heeft de Brochure Afstuderen van de opleiding bestudeerd en vindt alle onderdelen hierin helder beschreven.

Bij de Fontys Paramedische Hogeschool is Movement Assessment & Rehabilitation Technology (MART) een van de expertisecentra van het lectoraat waarin docenten en studenten participeren. Een aantal studenten, zo is de commissie tijdens de audit gebleken, participeert in dit expertisecentrum via het afstudeeronderzoek.

Beroepsoriëntatie in het programma

De opleiding blijft op de hoogte van de actuele ontwikkelingen via de inbreng van gastdocenten en via contacten met beroepsverenigingen en werkveldvertegenwoordigers via stage en afstuderen. Een aantal docenten is naast het docentschap zelf actief in de beroepspraktijk. In de modules methodisch handelen, casuïstiek en sociale vaardigheden is er direct contact met patiënten. Docenten en studenten hebben toegang tot uitgebreide databanken en ook de docenten houden de vinger aan de pols wat de aanvulling van relevant, recent materiaal betreft. Zowel via bedrijfsbezoeken als stages komen studenten direct in aanraking met de beroepspraktijk.

Propedeuse

In de propedeuse maakt de student kennis met het werkveld door middel van het onderdeel beroepsoriëntatie, via projecten, bedrijfsbezoeken en via praktijkonderwijs. De student komt in contact met de cliënt via de sociale vakken en maakt een start met de theoretische kennisbasis gericht op technische en medische vakken. Daarnaast start de student met het doen van praktijkgericht onderzoek.

Hoofdfase

De opleiding richt zich naar de hogeschoolvisie op het vlak van geleidelijke ontwikkeling van inzichten en vaardigheden. In de eerste opleidingsfase wordt geïnvesteerd in een gemeenschappelijk basisprogramma, in de volgende fase worden meer geïntegreerde toepassingen aangeboden en in de derde opleidingsfase worden de opdrachten complexer, zowel qua vakinhoudelijke benadering, als qua zelfstandige verwerking. Het opstellen van cursussen en praktijkafleidingen gebeurt in onderlinge afstemming door docententeams, met aandacht voor recente vakliteratuur.

Van meet af aan leren de studenten efficiënt kennisbronnen (ook op elektronische databanken) verwerken en deze informatie via kritische reflectie op zelfstandige basis ontwikkelen. In het zelfevaluatie rapport wordt voor deze vaardigheid een spilfunctie toegekend aan het opleidingsonderdeel communicatie- en informatievaardigheden.

Net daarom verbaast het de commissie dat uitgerekend dit opleidingsonderdeel in de aangekondigde curriculaanpassing doorgeschoven wordt naar het tweede opleidingsjaar. De aangeleerde vaardigheden in communicatie en basissoftwarepakketten worden geïntegreerd in andere vakken, om het beroepsmatig functioneren te ondersteunen. Daarbij wordt rekening gehouden met de informatie die de contacten met het werkveld opleveren, vooral naar aanleiding van de stages.

Ook bedrijfsbezoeken en seminars houden de bedrijfskennis van studenten actueel, terwijl zij tevens aanzetten zijn tot levenslang leren. Ontwikkelingen op het werkveld stromen ook door via de inbreng van gastdocenten, van werkveldvertegenwoordigers op projectdagen en via contacten met beroepsverenigingen. Zo is de stagecoördinator van de afstudeerrichting Schoentechnologie voor sport en revalidatie bestuurslid van de beroepsfederatie, waardoor de opleiding en dus ook de student dicht bij de bron zit. Een andere docent is lid van ISPO België. En niet te vergeten: een aantal collega's staan zelf in de praktijk. In het opleidingsonderdeel klinische seminars is er direct contact met patiënten. Docenten en studenten hebben toegang tot uitgebreide databanken en ook de mediathecaris houdt de vinger aan de pols wat de aanvulling van relevant, recent materiaal betreft.

De commissie waardeert de stimuli om studenten oordeelkundig gebruik te laten maken van de diverse media evenals van de andere kansen om zich professioneel te herbronnen. De commissie suggereert anderzijds de zorgkunde wezenlijk in het curriculum te integreren en de studenten ook tijdens de stage met cliënten te laten werken. Als groeiend zorgdeskundige zal de professionele bachelor moeten worden getraind in anamnese, zorgplan, evaluatie. Ook zou communicatie met een specialist, patiënten, andere leden van het multidisciplinaire team en collegae best meer aandacht kunnen krijgen. Het is daarom wenselijk, om zowel in de opleiding als tijdens de stage het aantal interdisciplinaire contacten op te voeren.

De Katholieke Hogeschool Kempen heeft zich de aanbevelingen van de vorige visitatie met betrekking tot toegepast onderzoek ter harte genomen door een kader te scheppen (onderzoeksraad, onderzoekscoördinator) voor gerichte onderzoeksactiviteiten en de doorstroming van de effecten naar het onderwijs. De vernieuwde visie op permanente vorming, levenslang leren, dienstverlening en onderzoek, waarbij de strategische doelen ten gronde werden bijgestuurd, is neergelegd in een lijvig document. Dit ontwerp ligt volgens de algemeen directeur momenteel voor, ter bespreking in het directiecomité. In het voorstel worden ook meetbare indicatoren uitgezet.

Een en ander is het gevolg van de beleidsdagen die de hogeschool organiseert. Daarop werden speerpunten in onderzoek met betrekking tot drie excellentiedomeinen gedefinieerd. 12% van de hogeschoolmiddelen worden nu geïnvesteerd in onderzoek.

In het eigen departement is vooral biomedische technologie een belangrijke onderzoekslijn. Het MOBILAB (voor ganganalyse, voetdrukmetingen, en dergelijke meer) is het paradepaardje. De opleiders beseffen dat de professionele bachelor in de praktijk zijn eisenprogramma zal moeten staven aan de hand van wetenschappelijk onderzoek. Ideeënuitswisseling, discussie, argumentatie en effectief onderzoek houden dit besef warm. Toegepast wetenschappelijk onderzoek kan voor de opleiding immers een sterke troef zijn, indien ook de intrinsieke voordelen helder geëxpliciteerd worden en meer structureel in de opleiding ingepast worden.

Sporadische initiatieven waarbij studenten hun eindwerk op onderzoek betrekken en de toegenomen inspanningen om de kansen van MOBILAB via demo's en in de praktijk geïntegreerde metingen sterker te benutten, bevestigen de omslag, alvast in de intenties. Dat de integratie van MOBILAB nog in een zeer pril stadium verkeert, blijkt namelijk ondermeer uit de courante eindwerkbenadering. De studenten zouden ook tijdens het normale lesprogramma nog meer kennis moeten kunnen maken met MOBILAB. Niettemin, dat deze professionele bacheloropleiding het voortouw neemt op het vlak van toegepast wetenschappelijk onderzoek, verdient volgens de commissie alle lof; nu komt het erop aan de MOBILAB-activiteiten nog sterker te laten renderen door een nog meer structurele inpassing in het curriculum.

De docenten melden dat door nauwe samenwerking met een sportschoenengigant uit de regio een aantal onderzoeksanalyses ook een dienstverlenend karakter zullen krijgen. De aandacht voor werkveldervaring wordt uiteraard vooral gevoed door de stages: in het tweede opleidingsjaar observeren de studenten tweemaal gedurende vier weken de beroepstoepassing in twee verschillende bedrijven.

In het derde jaar laten de studenten zich gedurende 18 weken (vier dagen per week) als begeleide kracht inschakelen in het bedrijfsproces van een (schoen)orthopedisch bedrijf. Het eindwerk van de derdejaars wordt, als apart opleidingsonderdeel, bij voorkeur gekoppeld aan deze prille werkervaring. De contacten tussen begeleidende docenten en stagementoren uit het bedrijf leveren inspirerende ideeën op.

De algemene afspraken in verband met stage en eindwerk zijn beschikbaar op Toledo, de concrete uitwerking is gebundeld in een stagemap. Richtlijnen voor inhoud en vormgeving van het eindwerk zijn vervat in het hogeschooldocument 'Stijlwijzer'. Na een informatiesessie geven tweedejaars hun voorkeur door voor een stageplaats (op een aangeboden keuzelijst). Op het einde van het tweede jaar krijgen ze een toelichting bij een uitgebreide stagebundel met betrekking tot stage en eindwerk in het derde jaar. Ook internationale stages zijn mogelijk; hier verloopt de procedure getrapt via de hogeschoolverantwoordelijke internationalisering over het departement naar de opleiding.

De stages nemen respectievelijk 15 en 24 studiepunten in beslag, het eindwerk 8 studiepunten. Stageplaatsen worden via prospectie en informatie-uitwisseling vastgelegd; daarbij onderzoekt de stagecoördinator meteen of een koppeling met een eindwerk mogelijk is. De afspraken worden geformaliseerd met een stagecontract volgens een hogeschoolstandaard. De toekenning van de stageplaats door de stagecoördinator gebeurt in overleg met de studenten.

De praktische opvolging is in handen van de stagebegeleider. De student wordt bij z'n stageopdracht begeleid door een mentor uit het bedrijf, er zijn anderzijds ook bezoeken en mail- of telefonische contacten met de stagebegeleider uit de opleiding. Er is een departementale procedure om de stageplek op kwaliteitsparameters te beoordelen. Hierop wordt ook de evaluerende feedback door studenten betrokken. Door de studentenaangroei

neemt de druk toe, zowel op het aantal stageplaatsen als op de stagebezoeken door docenten. De opleiding wil het eerste gegeven bespreekbaar maken in een geformaliseerd overleg (opleidingscommissie) en het tweede probleem oplossen door de begeleiding evenwichtiger te spreiden over meer docenten.

De werkveldvertegenwoordigers zijn tevreden over de informatieverschaffing met betrekking tot hun rol bij de stages. Ook staan ze volledig achter het huidige stageconcept. Ze zijn geen voorstander van een stage-uitbreiding ten koste van de theoretische basiskennis; een eventuele aanvullende stage na het afstuderen in aansluiting op de opleiding, met het oog op de RIZIV-erkenning vinden ze wel zinvol. Ook zijn ze voorstander van een uitbreiding en verlenging van bedrijfsbezoeken in het eerste jaar, en van meer aandacht voor typische bedrijfsvaardigheden, zoals de maat nemen. Ze suggereren voorts dat ook docenten hun technische vaardigheden (bijvoorbeeld lastechnieken) up to date houden en dat de opleiding behandelkamers zou inrichten om echte patiënten doeltreffend op te vangen. Tijdens de gesprekken maken de departementale leidinggevendenden duidelijk dat ze aandacht schenken aan de talrijke vragen uit het werkveld, maar dat het niet eenvoudig is om deze altijd snel op te volgen.

De afgestudeerden kijken op de stages vooral terug als 'eyeopeners'; omdat er zo'n brede waaier in het aanbod is, kan de opleiding niet breed genoeg oriënteren. Zij vinden de praktijkopleiding nog wat te beperkt als voorbereiding op de stages; met name specifieke vaardigheden, zoals anamnese en de behandeling van de bovenste ledematen, worden volgens hen nog te weinig aangeleerd. Reflecteren over het stage-leren is volgens hen best een moeizaam proces, maar als stagiair word je wel snel geconfronteerd met de praktijkkloof die je te overbruggen hebt.

Aansluitend op de opleiding lopen de afgestudeerden doorgaans nog gedurende twee jaar een aanvullende stage na het afstuderen om een RIZIV-erkenning te verwerven. Als ze daarna met gunstig gevolg een (technisch) mondeling orthopedisch-technisch bevoegdheidsexamen afleggen, krijgen ze een certificaat met een erkenningsnummer. Dan hebben de verzekerde patiënten recht op terugbetaling van de verstrekkingen, zoals bepaald in de wet op de ziekteverzekering.

Afrondend waardeert de commissie de stageorganisatie en de bekommernissen hieromtrent van de opleiding. De commissie vindt met name de koppeling van de opleiding aan de beroepspraktijk via stages, al van in het tweede opleidingsjaar, een sterk punt. Voor het bepalen van het eindwerk, bij voorkeur gekoppeld aan een orthopedische/technische probleemstelling, vinden drie partijen elkaar in een gemeenschappelijke benadering: de mentor, de stagiair en de begeleidende docent. De koppeling van stage en eindwerk biedt de student de kans om competenties gericht te ontwikkelen en onderzoeksvaardigheden te laten renderen op een functionele onderzoeksvraag, dat is althans het opzet.

Afstudeerfase

De afstudeerstage in het vierde jaar wordt geheel doorlopen in een authentieke beroepscontext. Alle stageplaatsen moeten aan criteria voldoen, die in hoge mate beroepsgelateerd zijn. Zo moet de kandidaat bijvoorbeeld (i) de consequenties en invloed overzien van de regelgeving (en veranderingen) met betrekking tot aspecten binnen het werkveld orthopedische technologie, (ii) zich verder oriënteren op zijn toekomstige beroepsuitoefening en (iii) de verschillende technische werkzaamheden in een orthopedisch (schoen-)bedrijf verder uitoefenen. Deze doelstellingen staan helder beschreven in de Brochure Afstuderen. Een stagecoördinator toetst of stageplaatsen ook daadwerkelijk voldoen. Ook internationale stages zijn mogelijk; hier verloopt de procedure getrap via de afstudeercoördinator. Het gros van de studenten studeert echter af in Nederland. Uit evaluaties is de commissie gebleken dat ook de feedback door studenten wordt betrokken. Studenten geven in de NSE 2011 aan tevreden te zijn over de praktijkgerichtheid van het programma en ook met name over de voorbereiding, in de stage, op de beroepsloopbaan.

De studenten vinden, zo blijkt uit de afstudeerevaluaties, de inhoud van het afstuderen een goede voorbereiding op de latere beroepspraktijk.

De werkveldbegeleiders zijn tevreden over de informatie die zij met betrekking tot hun rol bij de stages van de opleiding ontvangen. Ook, zo blijkt uit evaluaties, staan ze volledig achter de beroepsgerichtheid van het huidige stageconcept.

Samenhang in het programma

Inhoudelijke afstemming

De visitatiecommissie van de VLOHRA heeft in haar rapport geconstateerd dat *'de didactische concepten van de Katholieke Hogeschool Kempen en Fontys naast elkaar gelegd [...] moeten [...] worden, met het oog op een sterkere afstemming'*. Tegelijkertijd geeft de commissie aan: *'Ondanks de kinderziektes van het prille samenwerkingsverband, heeft de commissie waardering voor de intenties van de opleiding om de samenwerking te optimaliseren.'*

De visitatiecommissie van de VLOHRA heeft in aansluiting hierop aan de KHK gevraagd samen met Fontys een oplossing te vinden voor de overlap tussen de propedeuse van Fontys en het eerstejaarsprogramma van de KHK, dat het tweede jaar vormt van de Bacheloropleiding Orthopedische technologie voor de studenten uit Eindhoven. In vervolg daarop heeft de NVAO in haar brief van 7 september 2011 aan Fontys Eindhoven gevraagd aan te geven hoe de opleiding met de aanbevelingen van de VLHORA-commissie is omgegaan, met name die aanbevelingen die de samenwerking en afstemming tussen Fontys Hogescholen en de Katholieke Hogeschool Kempen (KHK) te Geel betreffen ofwel 'meer bepaald (i) de vastgestelde overlap die bestaat tussen delen van de propedeuse bij Fontys en delen van het eerste hoofdfase jaar bij de KHK, en een gewenste sterkere afstemming tussen de didactische concepten van beide instellingen.'

De Bacheloropleiding Orthopedische Technologie heeft in haar aanvullende notitie beschreven dat zij de programma's van de propedeuse van Fontys en het eerste jaar van de KHK heeft vergeleken. Daaruit is geconcludeerd dat er inderdaad sprake is van overlap ten aanzien van het vak mechanica, productie & materialen (met name het practicumgedeelte) en elektrische systemen. Wellicht, zo heeft de opleiding vastgesteld, is er op het eerste gezicht ook sprake van enige overlap m.b.t. het vak anatomie, maar een substantiële overlap is niet gebleken.

In de klassengesprekken en OC-vergaderingen is de opvatting van de opleiding bevestigd: er was sprake van overlap ten aanzien van het vak mechanica, productie & materialen (met name het practicumgedeelte) en elektrische systemen, maar **niet** ten aanzien van het onderdeel anatomie. De opleiding heeft niet goed kunnen achterhalen waarop de ontevredenheid van de studenten, met wie het panel in 2008 heeft gesproken, ten aanzien van het vak anatomie is gebaseerd.

Om de overlap tussen de propedeuse en het tweede jaar van de opleiding te verminderen, heeft de opleiding OT de volgende maatregelen genomen:

- De omvang van het vak mechanica is met ingang van cohort 2010-2011 in totale omvang teruggebracht van 14,5 naar 12 EC: in het propedeusejaar bij Fontys van 7,5 naar 6 EC en bij de KHK van 7 naar 6 EC. Qua inhoudelijke afstemming wordt de basis bij Fontys behandeld en vindt de verdieping bij de KHK plaats. De eerder geconstateerde overlap is hiermee ondervangen.
- De overlap tussen het vak productie & materialen (met name het practicumgedeelte) in de propedeuse bij Fontys met het vak werkplaatstechnieken bij de KHK is ook aangepakt. Vanaf cohort 2011-2012 zijn de practica bij Fontys specifiek gericht op een inleiding in de orthopedische technologie (gipsen, protheseopbouw, orthesekennis, steunzoolslippen, silverringorthesen). Bij de KHK worden in het tweede en derde opleidingsjaar van de Fontysstudenten de meer algemene werktuigbouwkundige practica verzorgd (draaien, frezen, slijpen).

- De overlap in het vak elektrische systemen bij Fontys met de vakken elektronica en elektriciteit op de KHK wordt ondervangen door de beide vakken van de KHK te vervangen door één nieuw te ontwikkelen module Elektronica. Deze nieuwe module zal vanaf studiejaar 2012-2013 worden aangeboden in het theorieonderwijs van het vierde jaar, dat bij Fontys verzorgd zal worden.

De commissie oordeel positief over de maatregelen die de opleiding heeft getroffen om de overlap tussen de propedeutische fase en het tweede jaar van de opleiding te verminderen. De waardering voor de semesters van het eerste jaar in Vlaanderen wordt door studenten met een ruime voldoende beoordeeld (6,63 en 7,1 op een tienpuntschaal).

Didactische afstemming

Naar aanleiding van het VLOHRA-rapport heeft de opleiding ook het didactische concept en de werkvormen die op de beide locaties worden gehanteerd met elkaar vergeleken. Sinds 2005 hanteert de Katholieke Hogeschool Kempen net als de opleiding van Fontys een competentiegericht didactisch concept met deels vergelijkbare didactische werkvormen. Uitgangspunt binnen beide hogescholen is dat de studenten leren om kennis, vaardigheden en attitude geïntegreerd toe te passen. De KHK past binnen de competentiegerichte visie meer traditionele werkvormen toe dan Fontys, zoals veel klassikale lessen en begeleide praktijk. In vergelijking hanteert de KHK als werkvorm minder projectonderwijs en zelfstandig werken. Beide hogescholen werken met stages. In tegenstelling tot Fontys is het op de KHK niet toegestaan om binnen de opleiding te werken met cliënten.

De didactische concepten van KHK en Fontys zijn naar elkaar toegegroeid, maar er worden door de verschillen in onderwijscultuur wel eigen keuzes gemaakt in didactische werkvormen. De Nederlandse studenten worden op de Vlaamse benadering voorbereid door een introductiedag bij de KHK waarin ze kennismaken met de onderwijsleeromgeving en de docenten. In de eerste onderwijsweek van de KHK wordt een 'onthaaldag' voor alle studenten georganiseerd, waarin praktische zaken worden besproken.

Uit recente evaluaties met studenten blijkt dat studenten geen hinder ondervinden van de verschillende onderwijsculturen. In individuele gesprekken geven studenten aan dat zij de overgang naar België als prettig ervaren. Daarnaast blijkt uit de NSE van 2011 dat op de samenhang tussen de verschillende onderdelen van de opleiding hoger wordt gescoord dan het gemiddelde in Nederland (3,6 op een vijfpuntschaal). De waardering van de gehanteerde werkvormen scoort een 3,4 op een vijfpuntschaal, wat dicht bij het landelijke gemiddelde van 3,5 ligt.

In het onderwijsvisitatierapport van de KHK staat beschreven: *'de docenten grijpen tijdens de gesprekken het gegeven van de bilaterale samenwerking aan om hun trots te verwoorden over hun rol bij de culturele integratie van de Vlaamse en Nederlandse studenten, volgens hen een duidelijke meerwaarde voor de opleiding'*. De meerwaarde van de 'buitenlandervaring' van de Fontysstudenten bij de KHK wordt onderstreept door het Nuffic (Nederlandse organisatie voor internationale samenwerking in het hoger onderwijs), die tot nu toe alle Fontysstudenten die in België op kamers gaan één jaar de Erasmusbeurs voor Studie toekent. Van de Fontysstudenten gaat ieder jaar ongeveer 90% op kamers in België.

Afstudeerrichtingen

De opleiding biedt geen keuzevakken aan. Er is enkel een opsplitsing in twee afstudeerrichtingen vanaf het derde opleidingsjaar (dit is het tweede jaar op de KHK). De studenten worden op die varianten voorbereid met infosessies in het eerste jaar. Al blijft het aantal studenten voor de nieuwe afstudeerrichting Schoentechnologie voor Sport en Revalidatie beperkt tot een vijftal, zijn de opleiding toch geen kritische drempels te hanteren voor het organiseren ervan, omdat de richting nu eenmaal een antwoord biedt op een sterke vraag uit het werkveld.

Onderzoek

Van meet af aan leren de studenten efficiënt kennisbronnen (ook op elektronische databanken) verwerken en deze informatie via kritische reflectie op zelfstandige basis ontwikkelen. Het ontwikkelen van deze kritische, onderzoekende houding start in de propedeuse en eindigt in het laatste studiejaar met een afstudeeronderzoek. In het programma is dan ook een duidelijke onderzoekslijn waarneembaar, waarin methoden en technieken van onderzoek expliciet zijn opgenomen. Het panel oordeelt hier positief over.

De opleiding heeft in samenwerking met het lectoraat Health, Innovations & Technology (HIT) deze onderzoekslijn ontwikkeld. Deze onderzoekslijn is nu geïmplementeerd in het eerste en vierde leerjaar. Een verdere afstemming op dit punt tussen KHK en Fontys, zodat in het gehele programma een doorlopende onderzoekslijn ontstaat, is naar het oordeel van het panel gewenst. Daarbij kan Fontys aansluiten op het gegeven dat de KHK de aanbevelingen uit de vorige visitatie met betrekking tot praktijkgericht onderzoek ter harte heeft genomen door een kader te scheppen voor gerichte onderzoeksactiviteiten en de doorstroming van de effecten naar het onderwijs.

Afstemming tussen vormgeving en inhoud

Binnen de opleiding van Fontys is het onderwijs gebaseerd op een competentiegerichte onderwijsvisie. Om competentiegericht onderwijs te realiseren, streeft de opleiding naar een gezond evenwicht tussen theoretisch onderbouwende en praktisch gerichte opleidingsactiviteiten, wat tot uiting komt in de projecten, de stages en het afstudeeronderzoek.

Propedeuse

In de propedeuse wordt gewerkt met hoor- en werkcolleges, projecten en onbegeleid werken. Sinds studiejaar 2011-2012 programmeert de opleiding ook begeleide en onbegeleide praktijklessen. In het eerste jaar wordt in elke periode een project uitgevoerd.

De lesstof wordt in de propedeuse in een aantal verschillende werkvormen aangeboden. Zo is er naast colleges de gelegenheid om in groepjes de collegestof te oefenen en te bespreken. Tijdens practica wordt de theorie toegepast aan de hand van meet- en beproevingsopstellingen.

In groepsverband werken studenten aan de integratie van de toepassing van kennis, vaardigheden en de beroepshouding. Dit gebeurt in zogenaamde integratiemodulen, dit zijn studieonderdelen waarin op projectbasis aan technische en orthopedische projecten wordt gewerkt. Hierdoor raakt de student vertrouwd met de basishulpmiddelen van de orthopedie en wordt het technisch inzicht vergroot. Door het werken in groepjes leren studenten samen te werken en te communiceren. De resultaten van deze projecten beschrijven de studenten in een rapport en aan het einde van ieder kwartaal worden de resultaten aan de rest van de groep en de begeleidende docenten gepresenteerd.

De waardering voor de gehanteerde werkvormen scoort een 3,3 op een vijfpuntschaal. Ook spreken de studenten hun tevredenheid uit over de begeleiding, zo blijkt uit de NSE 2011, alsook uit de eigen module-evaluaties.

Hoofd fase

De opleiders bieden een ruime waaier van werkvormen aan, die overigens opgenomen zijn in de ECTS-fiches. Behalve de gevarieerde werkvormen in de contacturen, wordt de opleidingspraktijk oordeelkundig aangevuld met studiebezoeken en externe seminars. In het eerste opleidingsjaar wordt vaker gekozen voor de eerder klassieke benadering, met hoorcolleges voor grote groepen en meer individuele begeleiding in praktijkgerichte onderdelen.

Dit alles wordt aangevuld met ondersteunende trajectbegeleiding, vooral voor studenten met geïndividualiseerde trajecten. In de volgende fases wordt, gezien de beoogde hogere beheersingsniveaus van de competenties, meer aandacht geschonken aan complexere leeractiviteiten zoals (begeleid) zelfstandig leren en groepsdynamische processen. Voor de zelfstandige opdrachten krijgen de studenten feedback tijdens de lessen, zodat ze van elkaar kunnen leren. De keuze van de werkvormen houdt verband met de te bereiken competenties. De docent beslist hier vrij autonoom over, rekening houdend met de inhoud, de doelgroep, eerdere ervaringen en de groepsgrootte.

Ook al is het aanbod aan werkvormen inderdaad gevarieerd en grotendeels aangepast aan de noodwendigheden, toch stelt de commissie dat de diverse werkvormen nog consequenter vanuit de oogmerken van competentiegestuurd leren aangewend moeten worden. Tijdens gesprekken met studenten werd namelijk duidelijk dat de vermelde variaties ook te maken hebben met de wisselende didactische competenties van de docenten.

Bovendien moeten de didactische concepten van de Katholieke Hogeschool Kempen en Fontys naast elkaar gelegd worden, met het oog op een sterkere afstemming. De opleiding is zich overigens bewust van deze noodzaak. Positief is dat de discussie over werkvormen (zoals de projectmatige aanpak) op de studentenraad gevoerd kan worden. De studenten zijn overigens in het algemeen tevreden over de geboden interactiekansen, die vooral de Nederlanders grijpen.

Door de aanzwellende groepsgrootte is de druk op de organisatie van oefensessies toegenomen; dit heeft ook te maken met overbezetting van lokalen en beschikbaarheid van docenten. Daardoor worden 's avonds ook praktijklessen aangeboden. De studenten die aangewezen zijn op openbaar vervoer, ervaren dit als een probleem. Anderzijds appreciëren de studenten de spreiding van de praktijklessen over de week. Er is een stevige logistieke ondersteuning om het leren van de student te laten renderen. Behalve de logische evolutie (in het kader van CGO) naar meer activerende werkvormen, zelfstandig leren en vakkenoverschrijding, wordt ook het elektronische leerplatform Toledo steeds meer ingepast in de didactische praktijk, zij het dan vooral als communicatiemedium voor wie op afstand geïnformeerd wil blijven. De studenten tonen zich tijdens de gesprekken opgetogen over het gebruiksnut van het medium. De tool biedt nochtans meer mogelijkheden en zou volgens de commissie sterker aangewend mogen worden voor het (leren) leren op zich, individueel en via communities.

Volgens het zelfevaluatierapport sluiten de onderwijsmiddelen aan bij het didactisch concept, de competenties en de karakteristieken van de studenteninstroom. Er zijn eigen cursussen en handboeken, die in overleg met andere collega's geselecteerd worden met het oog op hun functionele kwaliteit in relatie tot de vakdoelen. Docenten kunnen zich op eigen houtje bijscholen op het vlak van cursusontwikkeling en -redactie; de 'KHKempen Stijlwijzer' standaardiseert de lay-out en er wordt een gemeenschappelijk aanmaaksjabloon in het vooruitzicht gesteld.

De commissie van VHLORA stuitte bij haar analyse van het leermateriaal op opmerkelijke verschillen, zowel qua vormgeving als qua niveau. Een aantal cursussen zijn beperkt tot PowerPoint presentaties en lang niet voor alle vakken worden ondersteunende handboeken of cursussen aangeboden.

Tijdens de gesprekken blijkt anderzijds dat die presentaties wel vaak ondersteuning bieden aan handboeken, die op zich dan wel up to date zijn. De praktijk wordt verantwoord als een drukmiddel om absentisme tegen te gaan. De studenten ervaren zo een extra voordeel bij het bijwonen van de lessen, maar ze vinden het ook vervelend dat ze de draad verliezen bij lesuitval buiten hun wil om.

Een aantal cursussen is in de aangeboden vorm moeilijk instudeerbaar en vaak niet gekaderd binnen een samenhangend geheel. Vaak ontbreken inhoudstafel en referenties. Over het algemeen bieden de cursusconcepten weinig sporen van een activerende aanpak die de student kan stimuleren tot kennisconstructie.

De 'overkoepelende' cursussen (RZL, deontologie, psychologie,...), die ook voor andere doelgroepen (zoals ergotherapie) bestemd zijn, worden te weinig toegesneden naar de eigen context van orthopedie. Voor de vakspecialismen is er anderzijds een goede balans tussen de medische en de technische component.

De studenten zijn tevreden over de wijze en de snelheid waarmee cursussen verstrekt worden. Ze appreciëren ook dat de meeste handboeken wel aangeraden, maar niet opgelegd worden, wat een niet te versmaden besparingsfactor oplevert.

De afgestudeerden grijpen niet terug naar de leermiddelen voor ondersteuning bij de uitoefening van het beroep; dit wijst erop dat de basiskennis stevig verankerd is en voor nieuwe technieken vinden ze het handiger ondersteuning te vragen bij een collega op de werkvloer.

Uit de documenten valt af te leiden dat collega's of werkveldvertegenwoordigers door kritische feedback op de gebruikte leermiddelen borg staan voor de kwaliteit. Maar uit de gesprekken blijkt dat het voorlopig eerder een impliciete verwachting is dat er samengewerkt wordt en dat men veel verwacht van de opleidingscommissie als toezichhouder van de kwaliteit en de actualiteit. De commissie stelt vast dat gaandeweg het verwachtingspatroon ten aanzien van de opleidingscommissie behoorlijk opgeschroefd wordt. Belangrijker is wellicht dat de onderwijsraad van het departement deze processen bewaakt. Bovendien valt op dit vlak ook meer disseminerendement te halen uit de tweejaarlijkse onderwijsdag en uit functioneel gestuurde navorming.

Een goed punt is de behoorlijke transparantie: docenten kunnen cursussen inkijken op de gemeenschappelijke schijf. Ook geven de docenten tijdens de gesprekken aan dat het optimaliseren van de cursussen via de ondersteuning van het toetsbeleid een prioriteit is waarvan ze absoluut werk zullen maken. De commissie adviseert de cursussen, na een analyse van de bestaande praktijk, sterker op elkaar af te stemmen - zowel vormelijk als inhoudelijk - en meer aandacht te schenken aan het integratieprincipe.

Afstudeerfase

In het vierde leerjaar wordt gewerkt met hoor- en werkcolleges, projecten en onbegeleid werken. Ook in het vierde studiejaar werken studenten sinds 2011-2012 aan praktijkopdrachten in begeleide en onbegeleide praktijklessen.

In de eerste periode van het vierde jaar wordt een project uitgevoerd en worden kennis, vaardigheden en attitude geïntegreerd getoetst door middel van cliëntcasussen.

Het uitvoeren van cliëntcasussen is in Vlaanderen niet toegestaan en daarom is deze laatste geïntegreerde toetsing voor de KHK een belangrijke reden te overwegen de Vlaamse studenten in het laatste jaar onderwijs te laten volgen bij Fontys.

De stagebegeleiding is in handen van de stagedocent. De student wordt bij de stageopdracht inhoudelijk begeleid door een stagebegeleider uit het bedrijf. Ook bezoekt de stagedocent uit de opleiding de student op zijn stageadres en onderhoudt hij contact via mail- of telefoon. De afstudeerbegeleiding is in handen van een afstudeerbegeleider die aan de opleiding is verbonden.

De studenten zijn zeer tevreden over de afstudeerbegeleiding op de werkplek, zo blijkt uit de afstudeerevaluaties. Over de begeleiding door de docent vanuit Fontys tijdens het afstuderen zijn de studenten minder tevreden. Als verbeteractie hierop heeft de opleiding de begeleiding van het afstuderen geïntensiveerd. Uit de evaluaties blijkt dat ten opzichte van juni 2011, de opleiding in juni 2012 beter scoort op alle onderdelen rondom de begeleiding, te weten:

- Contactmomenten 3.2 i.p.v. 2.38
- Bereikbaarheid 3.4 i.p.v. 2.88
- Begeleiding 3.4 i.p.v. 2.63

Omvang van studieprogramma en studielast

Hele opleiding

De opleiding bestaat uit vier studiejaren van elk 60 studiepunten. In totaal wordt dus een opleidingsprogramma georganiseerd van 240 studiepunten. De opleiding voldoet hiermee aan de formele eisen met betrekking tot de minimale studieomvang van een professionele bachelor.

Propedeuse

In de module-evaluaties worden zowel de studielast als de spreiding van de studielast binnen één periode geëvalueerd. In de jaarlijks afgenomen NSE wordt een algemeen oordeel over de gehele studielast gevraagd, te weten de spreiding, de mogelijkheid om deadlines te halen en de aansluiting van het aantal EC en de daadwerkelijke studielast. De resultaten van de metingen worden in de opleidingsraad Podotherapie en Orthopedische Technologie (PORTH-raad) besproken en leiden, zo nodig, tot verbeteringen in het programma.

De studenten waarderen de studielast gemiddeld met een 3.6 (NSE 2011). Studenten uit de propedeuse gaven aan dat de tweede helft van het studiejaar drukker was dan de eerste helft van het studiejaar. Als verbeteractie hierop heeft er per 1 september 2012 in het curriculum een verschuiving van vakken plaatsgevonden. De uitwerking hiervan monitort de opleiding via de NSE en de periode-evaluaties.

Hoofdfase

De hoofdfase bestaat uit twee studiejaren van elk 60 studiepunten.

Ter opvolging van de associatiewerkgroep studietijdmeting worden de studietijdmetingen, volgens de methodiek van het tijdschrijven, ingepland in een rotatieschema van studentenbevragingen. De Katholieke Hogeschool Kempen is sedert vijftien jaar een pionier in de systematisering van de studietijdmeting en het departement Gezondheidszorg en Chemie heeft een vertegenwoordiger in de hogeschoolwerkgroep, die tevens verantwoordelijk is voor de organisatie en de verwerking van de metingen. De bestede studietijd werd voor de drie opleidingsjaren gemeten in 2005-2006. Ook de spreiding van de studietijd over het academiejaar en de verdeling van de bestede tijd per opleidingsonderdeel en onderwijsactiviteit over de contacturen en de uren zelfstandig werk werden onderzocht. De resultaten werden gepresenteerd en besproken in enkele opleidingsvergaderingen.

De globale resultaten geven weer dat de bestede studietijd door de eerstejaars tegen de bovengrens aanleunt, in het tweede jaar zijn er wel substantiële afwijkingen en wordt de studie eerder als zwaar ervaren; dat blijkt ook uit de visitatiegegevens van Fontys. In het derde jaar blijkt de begrote studielast voor het eindwerk een onderschatting ten overstaan van de realiteit. De andere afwijkingen geven een onderbesteding van het begrote volume weer. Recenter onderzoek (2007-2008), met name een studie-perceptiemeting via een online bevraging van eerstejaars, is inmiddels afgerond maar de resultaten werden nog niet besproken.

De opleiding plant een bespreking ten gronde van de gegevens die grote afwijkingen tonen. Een herschikking van het curriculum is dan een mogelijke bijsturing. Trajectbegeleiders zullen korter op de bal spelen, zodat studenten de studie ook sneller oppakken. Het is de commissie opgevallen dat er verschillen van mening zijn over de relevantie van de metingen; die moeten natuurlijk betrouwbare informatie opleveren. Uit gesprekken met de studenten blijkt dat de Nederlanders door een aanpassingsperiode heen moeten, omdat de hoeveelheid leerstof en het aantal contacturen hun ervaringen in het thuisland overtreffen. Vormen van begeleid zelfstandig leren en de daaraan gekoppelde opdrachten hebben hun piekmomenten, vooral in het tweede semester. Een aandachtspunt is ook dat de opdrachten pas na een aantal weken op Toledo geplaatst worden. Die signalen hebben overigens de docenten bereikt. Deze hebben meer aandacht voor overzichtelijkheid en transparantie toegezegd.

Afstudeerfase

De afstudeerfase bestaat uit 60 EC, waarin de student in het tweede semester gedurende 18 weken zijn studie afrondt met een stage en een afstudeeropdracht (zie de eerdere beschrijving hiervan, evenals Standaard 3 voor de resultaten).

Kwaliteit en kwantiteit van personeel

Propedeuse en vierde leerjaar

Binnen de Paramedische Hogeschool van Fontys zijn 20 docenten werkzaam voor de opleiding OT. 44 % voltooide een hbo-opleiding en 56% een masteropleiding. Eén docent is gepromoveerd en lid van de kenniskring. Daarnaast is er op het moment van visitatie één docent aan het promoveren. Als associate-lector is hij verbonden aan het lectoraat en voert hij praktijkgeoriënteerd onderzoek uit.

De CV's van de docenten laten een grote diversiteit aan disciplines zien. Naast het functioneren als docent binnen FPH werkt 33% van de docenten parttime in een voor hun vakgebied relevante werkomgeving buiten Fontys (bijvoorbeeld orthopedisch (schoen)technisch bedrijf, podotherapeutische praktijk). Docenten onderhouden via stage- en afstudeerbegeleiding of deelname in netwerken en/of praktijkgericht onderzoek contacten met het werkveld, zo is het panel tijdens de audit gebleken.

28% van de docenten is orthopedisch (schoen) technoloog. Naar het oordeel van het management is dit in overeenstemming met de voor de uitvoering van het programma benodigde inhoudelijke expertise. Het panel billijkt deze opvatting.

67% van de docenten heeft een didactische aantekening of volgt momenteel de scholing hiervoor. Uit de NSE 2011 blijkt dat de studenten de didactische vaardigheid van de docenten met een voldoende waarderen (Score didactische kwaliteit jaar 1 = 3.52).

De coördinatie van het onderwijs gebeurt door docenten (propedeuse- en hoofdfasecoördinatoren, coördinator dual, stage- en afstudeercoördinator, minorcoördinator, coördinator OI, coördinator OU). De onderwijsadministratie verzorgt de administratieve ondersteuning (ongeveer 0,5 FTE).

22% van de docenten heeft een aanstelling binnen de opleiding Orthopedische Technologie van meer dan 0,8 fte. 44% van de docenten heeft een aanstelling kleiner dan 0,1 fte binnen de opleiding, omdat zij daarnaast werkzaam zijn binnen het werkveld en/of andere opleidingen binnen de Paramedische Hogeschool. Ongeveer 40% van de docenten heeft relevante of actieve werkervaring en/of is via beroepsnetwerken betrokken bij kennisontwikkeling in de praktijk. Veel docenten zijn actief lid van een (of meer) relevante beroepsverenigingen, zoals de NVOS/Orthobanda, ISPO, NVvP, VvBN, NBOT (in oprichting).

De docenten met wie het panel tijdens de audit in januari 2012 heeft gesproken, maken een deskundige en gemotiveerde indruk; zij zijn duidelijk betrokken bij het ontwikkelen en verzorgen van het onderwijs en enthousiast over hun vak.

Aanname nieuwe docenten

Binnen het aannamebeleid van nieuwe docenten zijn richtlijnen gesteld. In lijn met het personeelsbeleid geeft de opleiding bij aanname prioriteit te geven aan kandidaten die minimaal twee jaar relevante werkervaring hebben, een minimumaanstelling willen aangaan van 0,6 fte, hun onderwijstaken willen combineren met een aanstelling in het werkveld en een master werk- en denkniveau hebben en – indien zij niet over een masteropleiding beschikken – bereid zijn een masteropleiding te volgen.

Op het moment van de visitatie heeft de opleiding nog geen systeem voor de coaching van beginnende docenten. Uit de gesprekken met het management blijkt dat er wordt gewerkt aan het aanstellen van een collega-coach voor beginnende docenten. De commissie juicht dit toe.

Deskundigheidsbevordering

Het op peil houden en verder ontwikkelen van de bekwaamheid maakt onderdeel uit van de HRM-gesprekscyclus. Deze cyclus gebruikt de opleiding als instrument om de kwaliteit van het personeel te monitoren en te sturen en bestaat uit een contracterings- en een beoordelingsgesprek over resultaat- en ontwikkelafspraken.

Voor de deskundigheidsbevordering beschikt iedere medewerker sinds 2009 over een persoonlijk scholingsbudget conform de cao voor het hbo. Elke medewerker heeft 5% van zijn aanstelling beschikbaar voor scholing. Docenten houden hun expertise op peil door het werken in de relevante beroepspraktijk, stage- en afstudeerbegeleiding, via de kenniskring van het lectoraat, en door lidmaatschap van een relevant netwerk, het volgen van symposia, congressen en cursussen/opleidingen. Het realiseren van het master werk- en denkniveau wordt door de opleiding gestimuleerd. De opleiding organiseert jaarlijks vier studiedagen waarin inhoudelijke thema's op de agenda staan. Docenten die geen werkervaring hebben binnen het orthopedisch (schoentechnisch) vakgebied, worden in de gelegenheid gesteld korte praktijkstages te volgen.

De studenten waarderen de didactische kwaliteiten van het personeel (score NSE 2011 = 3.52 en de inhoudelijke kwaliteiten (jaar 1; score NSE 2011 = 3.70 met een ruime voldoende).

Fysieke leeromgeving

Propedeuse en vierde leerjaar

Om het eerste en vierde leerjaar van het onderwijsprogramma uit te kunnen voeren conform het eerder beschreven didactisch concept, heeft de opleiding Orthopedische Technologie de beschikking over verschillende ruimten. Dat zijn:

- Praktijklokalen met behandelafelns die specifiek zijn ingericht om vaardigheden met betrekking tot functieonderzoek te trainen;
- Bewegingslaboratorium (MART-lab) ten behoeve gangbeeldanalyse;
- Collegezalen, voorzien van moderne audiovisuele apparatuur ten behoeve van het geven van hoorcolleges;
- Lokalen geschikt voor dertig of vijftenzestig studenten. De lokalen zijn voorzien van moderne audiovisuele apparatuur;
- Ruimten voor onderwijsgroepen van twaalf tot veertien studenten ten behoeve van werkcolleges, colleges, werken aan projecten en individuele werkplekken voor zelfstudie en onbegeleid werken;
- Een computerruimte met 20 computers, onder andere ingericht voor het onderwijs in groepen rondom nieuwe digitale aanmeetsystemen.

Tijdens de rondgang door het gebouw waarin de opleiding is gehuisvest, heeft het panel kunnen vaststellen dat het is uitgerust met draadloos internet, zodat zowel docenten als studenten met een laptop plaats-onafhankelijk gebruik kunnen maken van internet en de digitale leeromgeving.

Studenten hebben daarnaast de mogelijkheid gebruik te maken van verschillende computerruimten verspreid binnen het gebouw. Via N@tschool worden alle regelingen, procedures en studiehandleidingen inclusief aanvullende literatuur en beeldmateriaal gepubliceerd. In het gebouw is een in 2006 gemoderniseerde mediatheek aanwezig met boeken, tijdschriften (ook op het gebied van orthopedische technologie), projectruimten, audiovisuele apparatuur enzovoort en een copyshop, boekhandel en kantine. Via de digitale mediatheekportal hebben studenten toegang tot diverse databanken met (wetenschappelijke) literatuur.

De docenten geven aan dat de materiële voorzieningen voldoende zijn om het programma uit te voeren. Studenten zijn, blijkens de NSE 2011, zeer tevreden over de leeromgeving binnen Fontys op de volgende punten: studiefaciliteiten algemeen (score = 3.81) onderwijsruimten (score = 3.74) werkplekken (score = 3.9) mediatheek (score = 4.09) ICT-faciliteiten (score = 3.83).

Studiebegeleiding

Elke student wordt tijdens de studie begeleid door een studieloopbaanbegeleider. De studieloopbaanbegeleider begeleidt de student in de ontwikkeling van de vereiste professionele attitude en gedragsregels van het toekomstig beroep. Hij leert de student reflecteren waardoor er inzicht in de sterke en zwakke kanten ontstaan. Binnen het studieloopbaantraject worden studenten begeleid tot het steeds meer verantwoordelijkheid nemen voor hun eigen leerproces. De studieloopbaanbegeleider beoordeelt samen met de student op gezette tijden zijn studievoortgang op basis van zijn studieresultaten.

Voor de ondersteuning, in geval van bijzondere studieomstandigheden, kan – afhankelijk van de aard en de ernst van de problematiek – de student doorverwezen worden naar een Fontys-studentendecaan, psycholoog of het Fontys loopbaancentrum voor het volgen van meer uitgebreide trajecten of trainingen.

Propedeuse

In de propedeuse krijgt elke student een SLB'er toegewezen. In de eerste periode is de rol van SLB'er gekoppeld aan de rol van projecttutor. Op dit moment zijn binnen de opleiding vier daarvoor getrainde docenten actief als SLB'er binnen de propedeuse.

Sinds studiejaar 2008-2009 ontvangt de student in de propedeuse vier keer per jaar een bericht over zijn studievoortgang. In de hoofdfase – en vanaf 2010-2011 – is dit twee keer per jaar. De studievoortgangsindicaties (SVI's) maken duidelijk of de student op koers ligt. De SVI onderscheidt vier scores:

- A: de studievoortgang ligt op schema
- B: er is sprake van een beginnende studieachterstand
- C: er is sprake van een aanzienlijke studieachterstand, reden tot zorg
- D: er is sprake van een ernstige studieachterstand, zeer zorgwekkend

De tweede en vierde SVI in de propedeuse heeft Fontys gekoppeld aan de criteria van het voorlopig en Bindend Studieadvies (eis: propedeuse behaald aan einde van tweede jaar van inschrijving). De grens voor het Bindend Studieadvies ligt binnen de opleiding voor studiejaar 2011-2012 = 45 EC, voor 2012-2013 wordt dit 55 EC.

In alle jaren worden zowel klassengesprekken als individuele gesprekken met de studenten gepland. In de propedeuse is de begeleiding het meest intensief. Er zijn minimaal acht klassengesprekken en vier individuele gesprekken (bijvoorbeeld over studievoortgang), aangevuld met vier ondersteunende lessen.

De SLB'er heeft in de propedeuse in totaal 50 uur beschikbaar voor de begeleiding van een groep van 10 studenten.

Hoofdfase (KHK)

Wanneer de studenten in het tweede en derde jaar naar de KHK gaan, wordt de studieloopbaanbegeleiding overgenomen door één docent van FPH. In de hoofdfase zijn er minimaal twee klassengesprekken per studiejaar en twee individuele gesprekken. In het tweede en derde jaar samen heeft de SLB'er 50 uur beschikbaar per 12 studenten.

Vierde leerjaar

In het vierde jaar is de rol van de SLB'er gekoppeld aan de rol van afstudeerbegeleider en zijn de uren voor SLB verwerkt in de uren voor de afstudeerbegeleiding.

De studiebegeleiding wordt door de studenten gewaardeerd met een voldoende score op kwaliteit van de begeleiding (NSE 2011 score = 3.33).

Informatievoorziening

Resultaten van studenten over de studievoortgang worden vastgelegd in het studievolsysteem (Progress). Om op de hoogte te blijven van de studieresultaten van de student maakt de SLB'er gebruik van het studievolsysteem.

Propedeuse en vierde leerjaar

Van alle studieonderdelen is een modulewerkboek beschikbaar waarin onder andere leerdoelen, onderwijsactiviteiten, werkvormen en toetsing zijn vastgelegd. Daar staan ook de digitale studiematerialen zoals presentaties, opdrachten, artikelen en beeldmateriaal. De studiehandleiding zijn volgens een vast format beschreven.

De informatievoorziening over het onderwijsprogramma, toetsing, stages en afstuderen gebeurt via colleges, via de digitale leeromgeving N@tschool en via e-mail. In N@tschool staan de Onderwijs- en examenregeling, roosters, alle studiehandleidingen (inclusief relevante literatuur in de vorm van artikelen en beeldmateriaal) en alle regels en procedures. Roosterwijzigingen voor de dag zelf krijgt de student via een e-mailbericht of via de telefoonboom.

Propedeuse

Studenten waarderen de informatievoorziening in de NSE 2011 met een ruime voldoende (Informatie studievoortgang = 3.39, informatie over regels en procedures = 3.30, digitale leeromgeving = 3.96)

Zij zijn minder tevreden over het tijdig terugkrijgen van toetsresultaten, dit scoort 2.57. De opleiding heeft, zo is het panel ook tijdens de audit gebleken, het afgelopen jaar met de docenten hierover duidelijke afspraken gemaakt die door de teamleider strak worden gemonitord. Evaluatie van deze verbeteractie vindt plaats in studiejaar 2012/2013.

Hoofdfase

Bij de start van het academiejaar worden de studenten ook geïnformeerd over de werking van de sociale dienst. De psychosociale begeleiding is vooral gericht op groepsvorming: er is een aanzet op de onthaaldag, gevolgd door een tweedaagse outdoor teambuilding activiteit eind oktober. De trajectbegeleider komt daardoor ook in beeld als vertrouwenspersoon, die bij een specifieke of complexe problematiek de student doorverwijst naar de sociale dienst. Deze centrale dienst vangt studenten (en ouders) op met sociale, psychische, relationele en financiële problemen tijdens het studietraject.

In extreme gevallen worden studenten doorverwezen naar externe begeleiders. De dienst is gesubsidieerd via StuVo. Een onderdeel van de sociale dienst is de jobdienst. De studenten beklemtonen tijdens de gesprekken de soepele opvang en de doeltreffende begeleiding door de respectievelijke diensten. Ze staan positief tegenover de groeiende aandacht voor de diverse noden van de student. De studie- en studentenbegeleiders geloven heel sterk in hun opdracht en zoeken nu vooral naar een strategie om de terechte aandacht voor studenten met functiebeperkingen ook om te zetten in een efficiënte opvolging. Ook tijdens de evaluatiemomenten zijn de vakdocenten vlot te bereiken om eventuele problemen door te spreken.

Voorts is er de mogelijke opvang door de ombudsdienst, die zo nodig bemiddelt en de rechten van de student bewaakt. Na elke examenperiode rapporteert de ombuds over zijn tussenkomsten aan het departementshoofd. Tijdens de visitatie werd duidelijk dat klachtenmelding eerder een uitzonderlijk fenomeen is. Behalve de vraag tot roosteraanpassing bij ziekte en het signaleren van een informaticaprobleem, hoeft de ombuds nauwelijks te interveniëren. De lage frequentie meldingen aan de ombuds bewijst dat de laagdrempelige aanpak op docentenniveau effect heeft.

Vierde leerjaar

De studenten krijgen via de afstudeerhandleiding (Brochure Afstuderen) voldoende informatie over het afstuderen. Dit blijkt uit de afstudeerevaluatie van 2011. Deze scoort op volledigheid van de studiehandleiding 3.25

Kwaliteitszorg

De opleiding evalueert periodiek haar onderwijs, waarbij zij alle direct betrokkenen bevrageet over de mate waarin het programma bijdraagt aan het realiseren van de doelstellingen. Hiertoe vinden bijvoorbeeld met studenten jaarlijks klassengesprekken en schriftelijke periode-evaluaties plaats. Tevens is er een opleidingscommissie (OC) actief, die bestaat uit een vertegenwoordiging van docenten en studenten. Ook hierin, zo is het panel uit de notulen van bijeenkomsten gebleken, staat periodiek de kwaliteit van het onderwijs op de agenda.

Weging en Oordeel

De opleiding heeft haar instroomeisen helder gedefinieerd in de OER en past deze consequent toe. De doelstellingen van de verschillende programmaonderdelen zijn alle vertalingen van de eindkwalificaties van de opleiding. Alle programmaonderdelen/modulen tezamen dekken de eindcompetenties van de opleiding volledig af, zodat kan worden gesteld dat de opleiding de studenten met het programma daadwerkelijk voorbereidt op het behalen van alle opleidingscompetenties.

Het programma is in alle fasen sterk beroepsgeoriënteerd, zowel naar inhoud als naar de gekozen werkvormen waarin de inhoud wordt aangeboden, verwerkt en geoefend. De samenhang van dat deel van het programma dat bij Fontys wordt uitgevoerd wordt door de studenten als goed beleefd (score uit NSE 2012: praktijkgerichtheid = 3.66 t.o.v. 3.32 uit NSE 2011). Ook in de documentatie toont het programma een goede samenhang tussen de meer theoretische en de praktijkgerichte onderdelen. De samenhang van de studieonderdelen in semester 1 van jaar 4 scoort in de semesterevaluatie een 4.

De samenhang tussen het 'Nederlandse' en 'Vlaamse' deel van de opleiding is, vooral door het overleg dat Fontys en KHK hierover – mede naar aanleiding van het VLOHRA-rapport – hebben gevoerd, sterk verbeterd. Dit geldt evenzeer voor het didactisch concept, dat zich zowel in Vlaanderen als in Nederland op het verwerven van competenties richt. Dat in de uitvoering nog accentverschillen waarneembaar zijn, beschouwt het panel als een onderdeel van de 'internationale dimensie', waarbij studenten de verschillende (onderwijs)culturen leren ervaren en appreciëren. Uit evaluaties blijkt niet dat dit bij studenten verwarring oproept.

De studielast die de studenten ervaren is, zo blijkt uit evaluaties, van een zwaarte en omvang die van een professionele bachelor mag worden verwacht.

Samenstelling en omvang van het docentenkorps is voldoende om het vereiste onderwijs te kunnen verzorgen. De benodigde vakexpertise is in het docententeam volledig aanwezig en de opleiding heeft een budget voor deskundigheidsbevordering, dat ook daadwerkelijk wordt benut. De didactische en vakinhoudelijke kwaliteiten van de docenten worden door de studenten gewaardeerd. De opleiding heeft het voornemen om beginnende docenten te laten begeleiden door een collega-coach. De commissie vindt de docenten die zij in de audit heeft gesproken een deskundige en betrokken indruk maken.

Zowel voor wat betreft de fysieke faciliteiten als de kwaliteit van de informatievoorziening voldoet de opleiding aan het vereiste niveau.

Het binnen Fontys gehanteerde kwaliteitssystemeem levert de evaluatiegegevens die het voor de opleiding mogelijk maakt alle betrokkenen over de kwaliteit van het programma en de uitvoering ervan stelselmatig te bevragen en de uitkomsten te benutten ter verbetering van de opleiding. De opleiding geeft hier in zowel de audit als haar documentatie voorbeelden van.

Het panel stelt vast dat de opleiding kan aantonen dat zij op alle deelaspecten van de beoordelingsstandaard 2, Onderwijsleeromgeving, ruimschoots voldoet aan de eisen die hieraan vanuit het perspectief van een hbo-bachelor mogen worden gesteld en dat zij daarmee voor deze Standaard aan de opleiding het oordeel 'goed' toekent.

4.3. Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties

Standaard 3: De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing en toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd.

Toelichting NVAO: Het gerealiseerde niveau blijkt uit de tussentijdse en afsluitende toetsen, de afstudeerwerken en de wijze waarop afgestudeerden in de praktijk of in een vervolgopleiding functioneren. De toetsen en de beoordeling zijn valide, betrouwbaar en voor studenten inzichtelijk.

Bevindingen

Systeem van toetsen en beoordelen

Hele opleiding

De toetstabel, met een overzicht van de toetsen en het bijbehorend aantal EC, alsook de voorwaarden om te slagen heeft de opleiding vastgelegd in haar examenregeling (OER). De examencommissie stelt de studieresultaten aan het einde van elke fase (propedeuse, hoofdfase, afstudeerfase) vast. Studenten krijgen geen cijferlijsten toegestuurd, maar kunnen te allen tijde hun cijfers inzien via het cijferregistratiesysteem Progress. In het toetsplan zijn de toetsprocedures en toetsorganisatie opgenomen. Het panel heeft deze tijdens de audit ingezien en beoordeelt deze als volledig en helder.

Voor iedere toets wordt één reguliere kans en minimaal één herkansing ingeroosterd. In het vierde jaar zijn er twee examenperiodes (januari en juni/juli). In juni/juli is de herkansingsmogelijkheid van de eerste examenperiode, in augustus van de tweede periode. De toetsvorm, inhoud en beoordelingscriteria heeft de opleiding afgeleid van de competenties op eindniveau en vermeld in de handleidingen van de verschillende modules.

De opleiding organiseert de feedback aan studenten via toets-inzagemomenten, die aan het begin van iedere periode (volgend op een toetsperiode) georganiseerd worden. Na de toetsinzage heeft de student de mogelijkheid om de toets met de betreffende docent individueel na te bespreken. Het aantal klachten, zo bevestigd ook de examencommissie tijdens de audit, is nagenoeg nihil.

Verzoeken van studenten met betrekking tot vrijstellingen, extra herkansingen of anderszins worden altijd ingediend bij de examencommissie van Fontys, omdat Fontys verantwoordelijk is voor de gehele opleiding van de studenten die bij haar staan ingeschreven. Wel is er altijd overleg met de KHK over de ingediende verzoeken. De opleidingscoördinator van de opleiding bij Fontys neemt deel aan de bijeenkomsten op de KHK waarin de toetsen die op de KHK worden aangeboden gecontroleerd worden.

De OER wordt ieder jaar opnieuw opgesteld en ter instemming voorgelegd aan de IMR. De eindverantwoordelijkheid voor het opstellen van de OER ligt bij de teamleider van de opleiding. De examencommissie en de OC hebben een adviserende rol bij de totstandkoming. Het toetsplan wordt jaarlijks bijgewerkt op basis van evaluaties onder docenten en studenten en iedere toets wordt jaarlijks opnieuw samengesteld door de verantwoordelijke docent. De toets is daarmee altijd actueel en specifiek voor de behandelde stof. Bij een enkel vak ervaren de studenten een verschil tussen te leveren inspanning gedurende de periode en het aandeel in de toetsing. Wanneer dit terugkomt in de periode-evaluaties bekijkt de PORTH-raad in overleg met de docenten of de weging moet worden aangepast.

Fontys hanteert een 10-puntschaal voor alle toetsen. Op de KHK wordt de beoordeling gegeven op een 20-puntsschaal. Deze cijfers worden overgenomen door Fontys, maar wel omgezet naar een 10-puntsschaal via een omreken tabel en in het studievoortgangssysteem Progress verwerkt.

Hierbij gelden de Fontys-eisen, waarbij een voldoende deeltcijfer blijft staan, ook wanneer niet de gehele module wordt behaald.

Docenten die belast zijn met het onderwijs construeren en analyseren de toetsen. Om de kwaliteit van de toetsen verder te verbeteren start de Paramedische Hogeschool in september 2012 met een hogeschoolbrede toetsbeoordelingsgroep die bestaat uit docenten met specifieke deskundigheid op het gebied van toetsen. Deze toetsdeskundigen worden ingezet ter ondersteuning van docenten bij het construeren, afnemen, corrigeren en analyseren van de toetsresultaten. Ten tijde van de audit (januari 2012) was deze toetsbeoordelingsgroep nog niet ingericht. Per 1 september 2012 is deze aan de slag gegaan.

Propedeuse

In de propedeuse hanteert de opleiding een mix van toetsvormen, afgeleid van de beoogde competenties op niveau 1 en aansluitend op het didactisch concept: kennistoetsen, vaardigheidstoetsen, casustoetsen (integratie kennis, vaardigheden, houding) en een peerassessment. Voor een aantal modules is verplichte aanwezigheid vereist om aan de toets deel te kunnen nemen. De toetsvorm, de inhoud en de beoordelingscriteria zijn vastgelegd in de modulehandleiding, zodat deze vooraf bij de studenten bekend zijn. Bij kennistoetsen staat de puntenverdeling op de toets vermeld.

Vanaf studiejaar 2011-2012 wordt geen Open Boek Toets meer afgenomen. Dit heeft de opleiding vooral gedaan om voor de Nederlandse studenten de overgang naar het Vlaamse toetssysteem, waar deze tentamenvorm niet voorkomt, makkelijker te maken.

Voor iedere toets wordt één reguliere kans en minimaal één herkansing ingeroosterd. Er zijn in de propedeuse vier examenperiodes (november, januari, april en juni/juli). De eerste drie examenperiodes duren twee weken, de laatste duurt vier weken. Tijdens een examenperiode worden de vakken uit de voorgaande periode getoetst, evenals de herkansingen van de periode daarvoor. In de laatste examenperiode vinden zowel de toetsen als de herkansingen van de laatste lesperiode plaats. In het vierde jaar zijn er twee examenperiodes (januari en juni/juli). In juni/juli is de herkansingsmogelijkheid van de eerste examenperiode, in augustus van de tweede periode.

Op basis van de studieresultaten krijgt de student in de propedeuse viermaal per jaar, na iedere toetsperiode, een studievoortgangsindicatie. Zoals bij Standaard 2 al aangegeven, bespreekt de studieloopbaanbegeleider de studieresultaten van iedere periode met de student. In de hoofdfase, die door KHK wordt aangeboden, vindt vanuit Fontys deze studievoortgangsindicatie twee keer per jaar plaats.

De propedeusestudenten geven in de NSE van 2011 aan tevreden te zijn over de toetsing, met een score 3.3 voor 'duidelijkheid toetscriteria' en een score 3.61 voor 'aansluiting toetsing en beoordeling bij inhoud opleiding'.

Hoofdfase

Er worden drie examenperiodes voorzien (januari/februari, juni en augustus/september). Zowel docententeams als individuele docenten maken de evaluatievormen bij aanvang van het academiejaar bekend. Enkel na goedkeuring door de studenten kunnen deze nog gewijzigd worden. Voor het vastleggen van het examenrooster wordt een vastgelegde procedure gevolgd, waarbij de studenten en de docenten betrokken zijn. Bij overlappingsen kunnen voor studenten met geïndividualiseerde trajecten afwijkingen toegestaan worden. Ook bij uitval wegens ziekte kan de student met ondersteuning van de ombudsdienst de verloren examendag recupereren. Voor studenten met functiebeperkingen zijn de faciliteiten vastgelegd.

Een breed spectrum van evaluatievormen, neergelegd in de Onderwijs- en Examenregeling en in de ECTS fiches, zou aansluiting bieden bij de beoogde competenties en de toegepaste werkvormen. Voor een aantal opleidingsonderdelen, onder andere de praktijk, is permanente evaluatie voorzien, dit impliceert de verplichte aanwezigheid van de studenten, wat gezien de flexibilisering voor GIT-studenten niet evident is. De vorm, de inhoud en de evaluatiecriteria worden voorafgaand aan de examens bekend gemaakt, vooralsnog eerder op informele wijze. Volgens de opleiding groeit anderzijds de cultuur om de toetsing collegiaal te benaderen.

De voorwaarden om te slagen zijn uitgeschreven in het examenreglement; ze zijn sedert 2005-2006 voor de hele hogeschool van kracht. Predeliberaties gaan aan de feitelijke deliberatie vooraf. De examencommissie deliberereert telkens wanneer de student een volledig programmajaar afgewerkt heeft. Gedeeltelijke uitslagen worden na een examenperiode voorlopig gearchiveerd en bekend gemaakt.

Alle relevante informatie in verband met de examens en deliberaties worden voor de docenten transparant via expliciete richtlijnen. De puntenverdeling wordt op de examenkopijen uitgezet, op vraag van de studentenraad. Na de puntenbespreking (voor de eerste examenperiode) en na de deliberaties krijgen de studenten een rapport met de scores per opleidingsonderdeel en – activiteit, alsook een vermelding van de behaalde credits. Follow-up is mogelijk via een georganiseerde nabespreking van de examens, met het oog op een meer efficiënte studietoepassing of heroriëntering.

Het examenreglement is een permanent besprekingspunt in een daartoe bevoegde werkgroep met vertegenwoordigers uit alle departementen. Eventuele wijzigingen worden, na goedkeuring door de Raad van Beheer, bekendgemaakt en toegelicht in de docentenraad, de studentenraad, de departementale raad en op personeelsvergaderingen.

De hogeschool heeft in 2004-2005 een intern navormingsaanbod georganiseerd met het oog op competentiegericht opleiden en evalueren. Een pluspunt is dat de evaluaties geregeld op hun kwaliteit door studenten beoordeeld worden en dat de docenten de examens van hun collegae kunnen vinden op een gemeenschappelijke schijf. En er dient gezegd dat het aantal betwistingen quasi nihil is.

Tijdens de visitatie verwijst de opleiding naar de implementatie van het toetsbeleid, in die zin dat het hogeschoolbeleid terzake nog vertaald dient te worden naar de opleidingen. De commissie heeft inderdaad vastgesteld dat de evaluaties nog niet sporen met het competentiegericht opleidingsconcept. Op dat vlak is er behoefte aan docentenvorming. Ook het gegeven van de eerder wisselvallige kwaliteit van de examens illustreert dat het geactualiseerde toetsbeleid nog niet geoperationaliseerd is op opleidingsniveau. Tijdens de gesprekken erkent de opleiding dat het opvoeren en bewaken van de toetskwaliteit een prioriteit dient te zijn.

Ook de docenten zijn er zich van bewust dat het huidige toetsbeleid nog niet adequaat rendeert. Studenten zien soms verschillen tussen het gewicht van cursusonderdelen tijdens het jaar en het aandeel ervan in de toetsing. Zij geven ook mee dat er heel wat verschillen zijn op het vlak van transparantie en aanpak: sommige docenten plaatsen voorbeeldvragen op Toledo, anderen niet. Kennisvragen zijn dominant, ook multiple choice, inzichtsvragen en toepassingen komen voor. Maar de studenten ervaren het ontbreken van een casusgerichte aanpak als een gemis. En de Nederlanders moeten wennen aan de meer gesloten benadering van de toetsing (geen formuleondersteuning, slechts zelden een openboek benadering).

De commissie heeft kunnen vaststellen dat het niveau, zeker van de kennistoetsen, aan de eisen voldoet. Bij de stage- en eindwerkevaluatie zijn ook externen betrokken. Tot voor kort was de beoordeling door de stagemotor bepalend voor de stagescore; door het gebrek aan beoordelingsconsistentie over de stageplekken heen is zijn rol nu teruggeschoefd. Over het algemeen blijkt de stage-invulling, ondanks formele afspraken, sterk te verschillen.

De stage biedt nog te vaak een vorm van occasioneel leren aan en mikt te weinig op gestuurd leren, waarbij zowel de werk- als leerbegeleiding ondersteuning bieden. Ook qua transparantie en studentenparticipatie vertonen de stagebeoordelingen grote verschillen.

De stagebeoordeling zou nochtans een goede toetssteen zijn voor de kwaliteit van het stagebedrijf, de mentor en de student. De commissie meent dat het stageconcept aan een heroriëntering toe is, een verruiming naar het multidisciplinaire dringt zich op. Bij de beoordeling zou de driehoek mentor-student-stagebegeleider ten volle moeten renderen. De opleiding laat zich voor de leerbegeleiding en de procestoetsing best inspireren door andere departementen, zoals de lerarenopleiding, die met een reflectieve portfolio de student sterker richten naar de 'learning outcomes', waarbij reflectie op handelingsbekwaamheid essentieel is. Het 'stagedagboek' is nog te zeer opgevat als een controle-instrument en staat nog ver af van een competentie gerelateerd portfolio.

De studenten vinden de eisen voor stage en eindwerk eerder laag, volgens de begeleiders heeft dit eerder te maken met de tegemoetkomende houding van de mentoren, die vaak al tevreden zijn als de stagiair onopvallend meeloopt in het werkproces.

De opleiding buigt zich ook over de eindwerkbeoordeling, ondanks de globaal genomen goede scores. De opleiding is alvast niet geneigd om het 50/50 model (verhouding proces- en productscore) voor de scriptie over te nemen, vanuit de overtuiging dat dit een onderwaardering van het product zou meebrengen. De commissie stelt vast dat de organisatie van de toetsing leidt tot een globale tevredenheid van studenten, docenten en stage- en eindwerkbegeleiders. Ook waardeert ze de intenties van de opleiding om, in samenhang met de hogeschoolprioriteit, via het geschetste toetsbeleid, de kritische signalen te ondervangen.

Afstudeerfase

Het afstudeertraject bestaat uit een afstudeerstage van 560 SBU (20 EC) binnen één instelling of organisatie en een afstudeeronderzoek van 280 SBU (10 EC).

Zowel de afstudeerstage als het afstudeeronderzoek kan in Nederland of in het buitenland worden uitgevoerd. Het onderzoek moet een bijdrage leveren aan de ontwikkeling van het beroep. Het afstudeeronderzoek vindt plaats in opdracht van de stageverlenende instantie of van een andere instelling of organisatie. In het afstudeeronderzoek wordt door de student projectmatig en methodisch gewerkt om te komen tot een antwoord op een onderzoeksvraag. De student voert het onderzoek in principe individueel uit. Incidenteel kunnen twee studenten werkzaam zijn aan één onderzoek; in dat geval werkt elke student individueel aan één of meerdere deelvragen en dient inzichtelijk te worden gemaakt wie welke bijdrage heeft geleverd.

In de afstudeerstage ligt de nadruk op de competenties analyseren & interpreteren, methodisch handelen, legitimeren, communiceren, professionaliseren en ontwerpen, produceren, construeren en herstellen. In het afstudeeronderzoek ligt de nadruk op de competenties communiceren, professionaliseren, innoveren en onderzoeken.

Het afstudeeronderzoek wordt afgerond met een verslag en een individuele presentatie met verdediging. Het verslag, en de presentatie met verdediging worden beoordeeld door een jury bestaande uit de Fontys afstudeerbegeleider, een tweede Fontys docent en één externe gecommiteerde/ hogeschooldeskundige. Een docent van de KHK wordt uitgenodigd om deel te nemen in de jury.

De opleiding heeft het afstudeerproces helder vastgelegd in haar 'Brochure Afstuderen'. Het panel vindt de afstudeerinstructies helder en transparant. Tijdens de audit heeft het panel een selectie van toetsen beoordeelt. De panelleden vonden deze toetsen relevant en van een passend niveau.

Samengevat vindt het panel het systeem van beoordeling en toetsing goed vormgegeven en uitgevoerd. Het plaatst echter kanttekeningen bij het gebrek aan transparantie in de door de examinatoren afgegeven oordelen voor de afstudeerwerkstukken. De commissie behandelt dit aspect hierna, bij 'Gerealiseerd niveau'.

Examencommissie

Het panel heeft tijdens de audit in de docentgesprekken ook van gedachten gewisseld met een viertal leden van de huidige examencommissie van de opleiding. Binnen de hogeschool is, naar aanleiding van de recent gewijzigde WHW, de inrichting en rol van examencommissies herzien. Per 1 maart 2012 is de huidige examencommissie daarom opgeheven en wordt er voor de gehele hogeschool een Paramedische Examencommissie ingesteld, waarin ook de opleiding Orthopedie is vertegenwoordigd. Aan de Paramedische Examencommissie neemt van iedere opleiding één afgevaardigde deel. Daarnaast is voorzien in een toetsdeskundige en een juridisch deskundige. Alle leden van de examencommissie hebben begin 2012 diverse trainingen gekregen op het gebied van toetsing, wet- en regelgeving. In de nieuwe opzet heeft de examencommissie de nadrukkelijke taak erop toe te zien dat de kwaliteit van de toetsen voldoende is geborgd. De huidige leden van de examencommissie hebben, zo stelt het panel vast, zich als commissie nog geen eigenstandig beeld van het gerealiseerd niveau gevormd. Daar is, zo bevestigen de leden van de huidige examencommissie, in de nieuwe situatie wel in voorzien.

Gerealiseerd niveau

In de bijlage V van dit rapport is het overzicht opgenomen van de afstudeerwerkstukken van studenten van cohort 2007-2008 die inmiddels zijn afgestudeerd. Het betreft 12 eindwerkstukken. Deze zijn alle, ter vaststelling of de opleiding ook daadwerkelijk de door haar beoogde opleidingsdoelstellingen realiseert, door de auditcommissie beoordeeld.

Het panel vond het niveau van de eindwerkstukken inhoudelijk aan de maat: de gekozen onderzoeksmethodologie werd door de studenten goed verantwoord en zij maakten effectief gebruik gemaakt van statistische technieken en gegevens. De gebruikte literatuur was substantieel en bevatte, naast de standaardwerken uit het domein, ook Engelstalige vakliteratuur. De werkstukken hadden stuk voor stuk een goede opbouw en voldeden naar het oordeel van het panel aan de basiseisen die aan een onderzoeksrapportage gesteld mogen worden, inclusief de taalkundige eisen.

Kanttekeningen plaatste de panelleden bij de weinig kritische houding van de studenten ten opzichte van de gebruikte literatuur en het doorgaans ontbreken van een echte bijdrage aan de kennisontwikkeling in het vakgebied, voor zover dit eigenlijk ook niet eerder van master- dan van bachelorstudenten verwacht mag worden. De opleiding hanteert dit criterium echter als één van de doelstellingen van het bacheloronderzoek.

Ook viel het panel op dat in geen enkel afstudeeronderzoek het perspectief van de klant/patiënt een rol speelt en dat veel van de afstudeerders in hun rapport aangeven hun onderzoek binnen de gestelde tijd niet te hebben kunnen afronden. Het panel acht meer sturing noodzakelijk vanuit de opleiding op dit punt, met name wanneer het Plan van Aanpak met de student wordt besproken.

Voorts vindt het panel de schriftelijke verantwoording van het oordeel van de examinatoren op de beoordelingsformulieren, nog onvoldoende geborgd en wisselend van kwaliteit: sommige examinatoren gebruiken de toelichtingsruimte op het beoordelingsformulier voor een beperkt aantal (niet altijd even adequate) opmerkingen, de meesten benutten deze ruimte echter in het geheel niet.

Het panel vindt dat de opleiding op dit punt moet verbeteren en moet bevorderen dat de beoordelingsaanpak tussen examinatoren wordt geharmoniseerd.

Het panel heeft overigens vastgesteld dat de cijfers voor de eindwerken op goede gronden zijn toegekend. Het oordeel van het panel over ieder van de werkstukken week nooit meer af dan 0,5 punt en de cesuur werd duidelijk gehandhaafd. Ergo, de commissie heeft geen zogenaamde 'genadezessen' aangetroffen. Wel vond het panel het een gemis dat in de afstudeerrapporten van de studenten, bijvoorbeeld in de vorm van een bijlage, geen tot weinig persoonlijke reflecties van de studenten zijn opgenomen over hun leerervaringen. De commissie beveelt aan dit van de studenten wel te verlangen.

Weging en Oordeel

De commissie is positief over het systeem van toetsen en beoordelen dat de opleiding heeft ingericht. Aard en bereik van de toetsen is goed afgestemd op wat er inhoudelijk moet worden getoetst en de opleiding heeft dit in een toetstabel inzichtelijk gemaakt. De studenten zijn op de hoogte van de toetseisen en hebben voldoende gelegenheid de toetsen te behalen. Studenten krijgen feedback op de door hen behaalde resultaten via inzagemomenten en/of individuele toetsbesprekingen en de studieloopbaanbegeleider heeft een duidelijke rol bij de sturing van de student op zijn behaalde resultaten. Voor een verdere kwaliteitsverbetering van de toetsen heeft de hogeschool onlangs een toetsbeoordelingsgroep ingericht. Het panel is hier positief over.

De examencommissie van de opleiding verkeerde ten tijde van de audit in de overgangsfase naar een centrale examencommissie voor de gehele paramedische hogeschool, die WHW-proof wordt ingericht en moet handelen. De auditcommissie kon zich hierover, gelet op de ontwikkelingsfase, geen oordeel vellen. Hoewel de commissie positief oordeelt over het door de opleiding gerealiseerde eindniveau in de afstudeerwerkstukken, heeft zij vastgesteld dat de zittende examencommissie zich geen zelfstandig beeld vormt van het afstudeerniveau van haar studenten, onder wier diploma zij de handtekening zet. Gelet op de geschetste ontwikkelingen, zal dit in de nieuwe opzet wel degelijk het geval zijn.

Zo positief als de commissie oordeelde over het niveau van de eindwerkstukken, zo kritisch was zij over het gebrek aan transparantie in de beoordelingsformulieren. Het panel vindt dat de overwegingen die bij de examinatoren tot een oordeel hebben geleid, niet impliciet, maar expliciet op de beoordelingsformulieren vastgelegd dienen te worden. Op dit punt kan nog het nodige verbeteren.

Het panel is dus positief over (i) het door de opleiding gehanteerde systeem van toetsen en beoordelen, (ii) de voorgenomen herstructurering van de examencommissie, die zich conformeert aan de eisen die de WHW stelt, (iii) het niveau van afstuderen dat de studenten in hun afstudeerwerkstukken laten zien, maar het is kritisch over (iv) de niet-transparante wijze waarop de examinatoren hun beoordeling van examenkandidaten onderbouwen en (v) het feit dat de zittende examencommissie zich geen zelfstandig oordeel vormt over de kwaliteit van de afstudeerwerken.

Op grond van deze overwegingen komt het panel tot het oordeel 'voldoende' voor standaard 3, Toetsing en Gerealiseerde Eindkwalificaties.

5. ALGEMENE CONCLUSIE

De opleiding Orthopedische Technologie van Fontys is enig in zijn soort in Nederland. Zij hanteert een interessant onderwijsconcept, waarbij de 'kop' en de 'staart' van de opleiding in Nederland worden gevolgd en de hoofdfase in Vlaanderen. Om blijvend tot een coherent programma te geraken, vraagt dit de nodige afstemming tussen de beide hogescholen, een afstemming die recent meer vorm krijgt, maar die ook nog verder kan worden vervolmaakt (zie aanbevelingen).

Hoewel de binationale onderwijsformule op zichzelf al een internationale dimensie heeft en de opleiding via de ISPO internationale erkenning verkreeg, zou de opleiding haar oriëntatie op de internationale aspecten van de orthopedische beroepsbeoefening in het programma zelf verder mogen versterken. Een internationale benchmark met de andere 10 opleidingen in dit vakgebied en een bredere programmatische uitwisseling, bijvoorbeeld door middel van gastdocentschappen, zou in de rede liggen.

De opleiding heeft een sterk beroepsgeoriënteerd curriculum dat zorgvuldig is afgestemd op de beoogde doelstellingen en gevalideerd door het relevante werkveld. De commissie is positief over de wijze waarop de Vlaams-Nederlandse samenwerking en afstemming in de uitvoering van het programma gestalte krijgt. Een voortgaande versteviging van de samenwerking ligt voor de hand, waarbij winst geboekt kan worden door de docententeams meer met elkaar te laten samenwerken, mogelijk docenten uit te wisselen, kennis te delen op het gebied van toetsen en beoordelen, alsook over de verschillende opvattingen ten aanzien van didactische werkvormen.

Zowel de kwaliteit van het docententeam als de fysieke onderwijsleeromgeving faciliteren het door de student te doorlopen studietraject. De opleiding is kwaliteitsbewust en evalueert de resultaten stelselmatig om op grond van de uitkomsten verdere verbeteringen door te voeren.

De opleiding beoordeelt en toetst studenten zowel op kennis, vaardigheden als de juiste beroepshouding. Zij doet dit enerzijds separaat, met een breed repertoire aan op de inhoud afgestemde toetsvormen, maar anderzijds vooral ook integraal, zodat met name de competentiebeheersing van studenten effectief kan worden gemeten.

De examencommissie en de toetscommissie zullen in een op de nieuwe WHW afgestemde structuur opgaan en de werkwijze zal dusdanig worden aangepast dat de examencommissie ook daadwerkelijk het 'wakend oog' van de opleiding wordt, iets wat de huidige examencommissie nog onvoldoende leek te zijn.

De opleiding heeft met de twaalf afgestudeerden, waarvan de commissie alle eindwerkstukken heeft beoordeeld, kans gezien om de beoogde eindkwalificaties ook daadwerkelijk te realiseren. Echter, meer transparantie in de beoordeling van de examinatoren is nadrukkelijk een verbeterpunt.

Het geheel overziend, komt het panel met het oordeel 'goed' op standaard 1, het oordeel 'goed' op standaard 2 en het oordeel 'voldoende' op standaard 3, volgens de beslisregels die de NVAO daartoe hanteert, tot het eindoordeel 'voldoende' voor de bacheloropleiding Orthopedische Technologie van de Hogeschool Fontys als geheel.

6. AANBEVELINGEN

Op grond van haar bevindingen tijdens de documentstudie en de audit, komt de auditcommissie tot een aantal aanbevelingen.

Standaard 1

- De opleidingsspecifieke eindkwalificaties zijn sterk gericht op de beroepsuitoefening in de nationale of lokale context. Zij bevatten geen enkele verwijzing naar het uitoefenen van (delen van) het beroep in een internationale omgeving. Zo zijn bijvoorbeeld bij de competenties 4 (communiceren), 9 (innoveren) en 10 (onderzoeken) wel degelijk internationale aspecten te onderkennen. De auditcommissie beveelt de opleiding dan ook aan haar eindkwalificaties, en daarmee ook de programmatische uitvoering (standaard 2), nader te beschouwen op het expliciet benoemen van de internationale context waarin een hbo-bachelor in toenemende mate het beroep dient te kunnen uitoefenen.

Standaard 2

- De opleiding heeft in onderlinge afstemming met de KHK de programmatische en didactische afstemming verder vormgegeven. Uitgangspunt daarvoor was met name het rapport van de VLOHRA-commissie. De auditcommissie beveelt de opleiding aan de afstemming tussen de uitvoerders van het programma, zowel aan Nederlandse als Vlaamse zijde, verder te verfijnen. Zij denkt daarbij aan (i) het mogelijk integreren van en het bevorderen van uitwisseling tussen docenten, (ii) het delen van gastdocenten, (iii) het verder afstemmen van het toetsbeleid/(toepassing van) beoordelingscriteria en transparantie in beoordelingen.

Standaard 3

- In het VLOHRA-accreditatierapport is het advies opgenomen om nadrukkelijker te sturen op de keuze en afbakening van onderwerpen voor de afstudeeronderzoeken. Het panel kon niet vaststellen dat met deze aanbeveling vooralsnog iets is gedaan. De commissie beveelt nadrukkelijk aan dit wel te doen, omdat nogal wat studenten tijdskrapte ervaren bij het opzetten en uitvoeren van hun onderzoeken.
- Ook de criteria voor het aantal te raadplegen anderstalige werken ten behoeve van het afstudeerwerkstuk zijn niet geheel duidelijk. Vooral het onderscheid tussen boeken/vakliteratuur aan de ene kant en de raadpleging van internetbronnen, dient verder te worden gepreciseerd.
- De auditcommissie beveelt aan de studenten te stimuleren in de eindwerkstukken ook aandacht te besteden aan het perspectief van de cliënt. Hoewel er op verschillende momenten in de opleiding wel aandacht aan wordt besteed, vindt het panel dit aspect in het geheel niet terug in de afstudeerwerken. Volgens de opleiding wordt deze dimensie vooral in de stageverslagen besproken, maar zou het ook overweging verdienen de klantgerichtheid een plaats in de eindscripties te geven.
- Ook de persoonlijke reflectie van studenten kan sterk worden verbeterd. Te weinig wordt duidelijk waarom de student welke afwegingen maakt, of überhaupt het onderwerp van onderzoek heeft gekozen. Het expliciteren van dit soort afwegingen is echter wel een belangrijke generieke competentie van een hbo-bachelor. De commissie beveelt de opleiding dan ook aan hiervoor meer aandacht te hebben.
- De auditcommissie beveelt de opleiding aan de transparantie in de beoordeling van de eindwerken sterk te verbeteren en daarover gedurende een langere periode overleg te voeren (bijv. in de vorm van kalibratiebijeenkomsten) met de examinatoren.

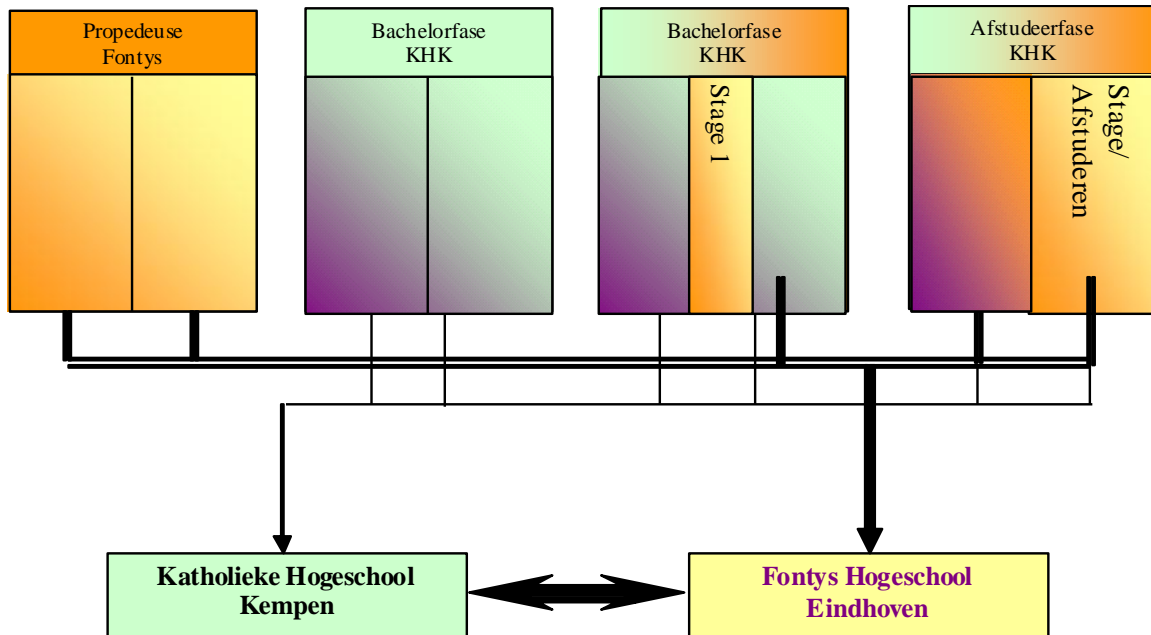
BIJLAGE I Scoretabel

Scoretabel paneloordelen hbo-bacheloropleiding Orthopedische Technologie – Fontys Hogeschool voltijd	
Standaard	Oordeel
Standaard 1: De beoogde eindkwalificaties	goed
Standaard 2: Onderwijsleeromgeving	goed
Standaard 3: Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties	voldoende
Algemene conclusie	voldoende

BIJLAGE II Opleidings specifieke eindkwalificaties

	Competentie	Beschrijving
1	Analyseren en interpreteren	Van de startbekwame orthopedisch technoloog wordt gevraagd een haalbaar proces te beschrijven tussen de huidige en de in de toekomst gewenste situatie. Verder wordt van de orthopedisch technoloog gevraagd een rapport te schrijven waarin deze veranderingen onderbouwd worden.
2	Methodisch handelen	De startbekwame orthopedisch technoloog is in staat om zelfstandig en methodisch een onderzoek uit te voeren. Hij werkt volgens logische en relevante stappen werken in verschillende situaties. Hierbij gaat het erom rekening te houden met een klacht en de specifieke persoonseigen-schappen van de patiënt.
3	Legitimeren	De startbekwame orthopedisch technoloog kan aan alle partijen verantwoorden waarom hij doet wat hij doet. Hij houdt rekening met het referentiekader van de groep aan wie de verantwoording gegeven wordt.
4	Communiceren	De startbekwame orthopedisch technoloog dient te allen tijde op een open en doelgerichte manier te communiceren zodat er afspraken kunnen worden gemaakt of beslissingen kunnen worden genomen.
5	Samenwerken	De startbekwame orthopedisch technoloog is in staat om naast zijn inhoudelijke capaciteiten samen te werken in een multidisciplinair samengesteld team. Dit team kan bestaan uit: paramedici, medici, verpleegkundige, podotherapeut, orthopedisch schoenmaker, orthopedisch instrumentmaker en ziektekostenverzekeraar.
6	Organiseren	De startbekwame orthopedisch technoloog kan leiding geven aan medewerkers. Beleid voeren, verslaglegging, uitwisseling en aanleggen van database. Financiële bedrijfsvoering, declaraties en uitwisseling met ziektekostenverzekeraars, verzekeringen en de fiscus. (Medisch) dossiervorming.
7	Ontwerpen, construeren, produceren en herstellen	De startbekwame orthopedisch technoloog heeft inzicht in het omzetten van klanteisen en -wensen naar een pakket van eisen waarmee in het productieproces het geplande product ook gemaakt kan worden.
8	Professionaliseren	De startbekwame orthopedisch technoloog heeft het vermogen om vorm te geven aan de persoonlijke ontwikkeling en het hanteren van de eigen persoon binnen gecompliceerde situaties waarin hoge eisen worden gesteld aan het functioneren vanuit diverse betrokken partijen en/of cliënten binnen het krachtenveld van externe partners, zorgverlener en cliënt.
9	Innoveren	De startbekwame orthopedisch technoloog is in staat om te kunnen werken aan product vernieuwing voor een consumentenmarkt of industriële markt.
10	Onderzoeken	De startbekwame orthopedisch technoloog kan evidence based, (wetenschappelijk) onderzoek lezen, interpreteren en zelf een toegepast onderzoek opzetten en uitvoeren.

BIJLAGE III Schematisch overzicht opleidingsprogramma

BIJLAGE IV Locatiebezoek, werkwijze en beslisregels

Auditprogramma Beperkte Opleidingsbeoordeling t.b.v. bachelor Orthopedische Technologie van Fontys Hogeschool - Eindhoven

Datum: 24 januari 2012

Locatie: lokaal 0.222 in gebouw TF, Ds. Th. Fliednerstraat 2, 5631 BN Eindhoven

Tijd	Programmaonderdeel	Gespreksonderwerpen	Gesprekspartners
12:30 – 13:00	Rondleiding FPH		
13:00 – 14:00	Interne voorbereiding auditteam		Auditteam
14:00 – 15:00	Kennismaking en vaststellen agenda Opleidingsmanagement Directie Hogeschool	<u>Gespreksonderwerpen:</u> eigenheid opleiding – ambities- hbo-niveau - relatie beroepenveld – internationalisering - onderzoekdimensie – afstemming opleiding Geel – genomen verbetermaatregelen n.a.v. aanbevelingen VLHORA rapport – afstemming didactische concepten en borging eindniveau.	- M. Weymans (directeur FPH) - F. Holtkamp (teamleider OT) - R. Overdiep (lid MT, lectoraat)
15:00 – 15:15	Intern overleg		Auditteam
15:15 – 16:00	Docenten I	<u>Gespreksonderwerpen:</u> o.a. realisatie samenhangende onderwijsleeromgeving - inhoud en vormgeving programma – eigen inkleuring programma - keuze werkvormen – verschillen en overeenkomsten met Geel - onderzoekslijn – stage - internationale component - beoordelen en toetsen - borging niveau - aansluiting instromers – relatie docenten beroepenveld – eigen deskundigheid docenten - opleidingsspecifieke voorzieningen – relatie en afstemmingscontact met opleiding Geel	- J. van Dijk (stage- en afstudeerbegeleider, coördinator voltijd, lid examencommissie, lid PORTH-raad, docent, studieloopbaanbegeleider) - J. van Engelen (coördinator stage, stagebegeleider, docent, studieloopbaanbegeleider) - A. de Koning (docent) - M. van der Pluijm (stage- en afstudeerbegeleider, docent) - M. van Putten (voorzitter examencommissie)

Tijd	Programmaonderdeel	<u>Gespreksonderwerpen</u>	Gesprekspartners
16:00 – 16:15	Intern overleg		Auditteam
16:15 – 17:00	Docenten II	<u>Gespreksonderwerpen:</u> o.a. realisatie samenhangende onderwijsleeromgeving - inhoud en vormgeving programma – eigen inkleuring programma - keuze werkvormen – verschillen en overeenkomsten met Geel - onderzoekslijn – stage - internationale component - beoordelen en toetsen - borging niveau - aansluiting instromers – relatie docenten beroepenveld – eigen deskundigheid docenten - opleidingsspecifieke voorzieningen – relatie en afstemmingscontact met opleiding Geel	- L. van Dijk (stage- en afstudeerbegeleider, coördinator duaal, lid examencommissie, lid PORTH-raad, docent, studieloopbaanbegeleider) - W. Schoumakers (stage- en afstudeerbegeleider, docent, studieloopbaanbegeleider) - C. van der Voort (stagebegeleider, docent, studieloopbaanbegeleider) - D. Weerlink (stage- en afstudeerbegeleider, coördinator afstuderen, secretaris examencommissie, lid OC, docent, studieloopbaan-begeleiding)
17:00 – 17:30	Intern overleg en opmaken voorlopig oordeel		Auditteam
17.30	Terugkoppeling naar opleiding		

Werkwijze m.b.t. keuze gesprekspartners

Na overleg met de betreffende opleiding heeft het auditteam met in achtneming van de specifieke opdracht van de NVAO de keuze van de gesprekspartners vastgesteld.

Beslisregels

Volgens de NVAO-Beslisregels Accreditatie kan een onderwerp 'onvoldoende', 'voldoende', 'goed' of 'excellent' scores. Hobéon heeft de beslisregels toegepast, zoals deze zijn opgesomd in het 'Beoordelingskaders accreditatiestelsel hoger onderwijs, 22 november 2011'.

Wanneer er sprake is van verschillende varianten van een opleiding (bijvoorbeeld: voltijd, deeltijd en duaal), dan moet uit de beoordeling blijken dat voor elke variant de basiskwaliteit is gewaarborgd op grond van de standaarden uit het betreffende beoordelingskader om te komen tot een positief eindoordeel over de opleiding.

Indien een opleiding onder één CROHO-registratie wordt aangeboden op meerdere locaties, kan de opleiding alleen voor accreditatie in aanmerking komen als uit de beoordeling blijkt dat elke locatie voldoet aan de in het betreffende kader genoemde standaarden voor basiskwaliteit.

Beperkte opleidingsbeoordeling

- Het eindoordeel over een opleiding is in elk geval 'onvoldoende' indien standaard 1 of 3 als 'onvoldoende' beoordeeld wordt. Een onvoldoende bij standaard 1 kan niet leiden tot het toekennen van een herstelperiode door de NVAO.
- Het eindoordeel over een opleiding kan alleen 'goed' zijn indien tenminste twee standaarden als 'goed' worden beoordeeld; waaronder in elk geval standaard 3.
- Het eindoordeel over een opleiding kan alleen 'excellent' zijn indien tenminste twee standaarden als 'excellent' worden beoordeeld; waaronder in elk geval standaard 3.

BIJLAGE V Lijst geraadpleegde documenten

Lijst geraadpleegde documenten, conform richtlijn van de NVAO

- Visitatierapport VLHORA, 8 juni 2010, waarin de visitatiecommissie verslag uitbrengt van haar bevindingen over de onderwijskwaliteit van de professioneel gerichte bachelor Orthopedie, die zij op 21, 22 en 23 april 2009 in opdracht van de Vlaamse Hogescholenraad (VLHORA) heeft onderzocht.
- Addendum, opgesteld door de Fontys Paramedische Hogeschool Eindhoven, ten behoeve van de aanvullende visitatie, waarin de opleiding ingaat op de per brief van 7 september 2011 door de NVAO geformuleerde voorwaarden.
- Competentiematrix met beheersingsindicatoren.
- Brochure Afstuderen, Bacheloropleiding Orthopedische Technologie Studietoestand 2010-2011, juli 2010
- Document Praktijkonderzoek, geldig voor de gehele hogeschool.
- Inhoudsbeschrijving (op hoofdlijnen) van de programmaonderdelen, met vermelding van
 - eindkwalificaties, leerdoelen, werkvormen, wijze van toetsen, literatuur (verplicht / aanbevolen), betrokken docent(en) en studiepunten.
- Onderwijs- en examenregeling – OER.
- Overzicht van het ingezette personeel
 - naam, functie, omvang aanstelling, graad en deskundigheid
 - differentiatie in graad uitgedrukt in % van het totaal.
- Overzicht van de contacten met het werkveld.
- Samenvatting en analyse recente evaluatieresultaten en relevante managementinformatie, inclusief uitkomsten student- en docenttevredenheid.
- Verslagen werkveldcommissie en examencommissie
- Toetsopgaven + beoordelingscriteria en normering (antwoordmodellen) en een representatieve selectie van gemaakte toetsen (presentaties, stageverslagen, assessments, portfolio's e.d.) en beoordelingen.
- Handboeken en overig studiemateriaal.
- Overzichtslijst van alle afstudeerwerkstukken van de laatste twee jaar, waaruit het door de student bereikte eindniveau kan worden afgeleid. Dit betrof 12 eindwerkstukken. Het panel heeft deze alle beoordeeld. Overzicht van 12 afstudeerwerkstukken op studentnummer:

Nr	Studentnummer	Cijfer
1	2096657	6,5
2	2113398	7,5
3	2108845	7,5
4	2112694	6,0
5	2097352	7,0
6	2117152	7,0
7	2113399	6,0
8	2093300	6,0
9	2116539	7,0
10	2108846	7,0
11	2102986	6,0
12	2113400	7,0

BIJLAGE VI Overzicht auditteam

Samenstelling, korte functiebeschrijvingen (cv's) en onafhankelijkheidsverklaringen van voorzitter, leden en secretaris.

Samenstelling en expertise van het auditteam laten zich als volgt weergeven:

Panelleden	Expertise - audit - kwaliteitszorg	Expertise - onderwijs	Expertise - werkveld	Expertise - vakinhoud	Expertise - internationaal
voorzitter De heer W.L.M. Blomen	X				
werkveld- / vakdeskundige De heer D. de Boer			X	X	
werkveld- / vakdeskundige Mevrouw R.M.J. Duchêne		X		X	X
Secretaris De heer H.R. van der Made	X	X			

Op 17 januari 2012 heeft de NVAO goedkeuring gegeven aan de samenstelling van het panel Orthopedische Technologie, Crohonr. 34953, Fontys Paramedische Hogeschool Eindhoven.

Korte functiebeschrijvingen panelleden

1	De heer Blomen is deskundig op het gebied van kwaliteitszorg. Hij treedt sinds 2004 veelvuldig op als lead auditor (voorzitter) van accreditatie-audits in het hoger onderwijs. Tevens is hij regelmatig betrokken bij audits in het voorgezet onderwijs en andere certificeringsregelingen zoals t.b.v. Kunsteducatie, Monumentenzorg, EVC e.d. De heer Blomen is gecertificeerd lead auditor (LRQA QMS Lead Auditor Training Course, gebaseerd op ISO 9001:2008).
2	Mevrouw Duchêne heeft mastergraden in de Lichamelijke opvoeding, motorische revalidatie en kinesitherapie met aggregatie onderwijs. Zij heeft geruime tijd les gegeven in het Vlaamse hoger onderwijs en was enkele jaren verbonden aan de Katholieke Universiteit Leuven. Vanaf 1988 was zij verbonden aan het Vlaams Verbond van Katholieke Hogescholen, als pedagogisch adviseur, daarna als directeur onderwijsverzorging. Naast de algemene opvolging en ondersteuning van onderwijsdossiers heeft ze specifiek de ontwikkelingen binnen het studiegebied gezondheidszorg en landbouw en biotechnologie van dichtbij opgevolgd. Zij heeft in het verleden meegewerkt aan een groot aantal visitaties binnen de hogescholen. Momenteel is zij gepensioneerd.
3	De heer De Boer volgde de beroepsopleiding Bandagist – Orthopedisch Instrumentmaker en de beroepsopleiding Orthopedisch Schoenmaker aan het Wilhelmina Gasthuis Amsterdam. Daarnaast volgde bij diverse bijscholingen in binnen en buitenland. Hij is jaren manager orthopedische werkplaats geweest bij het Revalidatie Centrum Het Roessingh Enschede. Tot 2005 was hij directeur van Boermans orthopedie Orthopedisch schoen en instrumentmakerij Almelo. Sinds 2005 is hij gepensioneerd.

Secretaris/Coördinator

De heer Van der Made heeft sinds 2009 een groot aantal audits uitgevoerd, meestal als secretaris/coördinator, soms als voorzitter. Hij begeleidt en coördineert als secretaris ook Engelstalige audits. Daarnaast is hij betrokken bij audits ten behoeve van de beoordeling van EVC-aanbieders.

De heer Van der Made is gecertificeerd lead auditor (LRQA QMS Lead Auditor Training Course, gebaseerd op ISO 9001:2008) en gecertificeerd secretaris (NVAO).

Onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaring voorafgaand aan het beoordelingsproces

Ondergetekende

De heer W.L.M. Blomen

is als voorzitter gevraagd voor beoordeling van de opleiding:

Bachelor Orthopedische Technologie

aangevraagd door de instelling:

Fontys Hogescholen

- Verklaart hierbij geen (familie)relaties of banden met de bovengenoemde instelling te onderhouden, als privépersoon, onderzoeker / docent, beroepsbeoefenaar of als adviseur, die een volstrekt onafhankelijke oordeelsvorming over de kwaliteit van de opleiding ten positieve of ten negatieve zouden kunnen beïnvloeden;
- Verklaart hierbij zodanige relaties of banden met de instelling de afgelopen vijf jaar niet gehad te hebben
- Verklaart strikte geheimhouding te betrachten van al hetgeen in verband met de beoordeling aan hem/haar bekend is geworden en wordt, voor zover de opleiding, de instelling of de NVAO hier redelijkerwijs aanspraak op kunnen maken.
- Verklaart hierbij op de hoogte te zijn van de NVAO gedragscode.

Plaats: Den Haag

Datum: 19 januari 2012

Handtekening:

**Formulier onafhankelijkheid en geheimhouding voorafgaand aan het
beoordelingsproces**

Opleidingsbeoordeling

**Onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaring voorafgaand aan het
beoordelingsproces**

Ondergetekende (naam en privé adres)
Dubbele de Boer
Livingstonestraat 16
7532 CJ
is als deskundige / secretaris gevraagd voor beoordeling van het gerealiseerde niveau in de opleiding:
Bachelor Orthopedische Technologie
aangevraagd door de instelling:
Fontys Hogescholen

- Verklaart hierbij geen (familie)relaties of banden met de bovengenoemde instelling te onderhouden, als privépersoon, onderzoeker / docent, beroepsbeoefenaar of als adviseur, die een volstrekt onafhankelijke oordeelsvorming over de kwaliteit van de opleiding ten positieve of ten negatieve zouden kunnen beïnvloeden;
- Verklaart hierbij zodanige relaties of banden met de instelling de afgelopen vijf jaar niet gehad te hebben
- Verklaart strikte geheimhouding te betrachten van al hetgeen in verband met de beoordeling aan hem/haar bekend is geworden en wordt, voor zover de opleiding, de instelling of de NVAO hier redelijkerwijs aanspraak op kunnen maken.
- Verklaart hierbij op de hoogte te zijn van de NVAO gedragscode.

Plaats: Enschede

Datum: 12 januari 2012

Handtekening:
D.de Boer

Onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaring voorafgaand aan het beoordelingsproces

Ondergetekende

Mevrouw R. Duchêne

is als deskundige gevraagd voor beoordeling van de opleiding:

Bachelor Orthopedische Technologie

aangevraagd door de instelling:

Fontys Hogescholen

- Verklaart hierbij geen (familie)relaties of banden met de bovengenoemde instelling te onderhouden, als privépersoon, onderzoeker / docent, beroepsbeoefenaar of als adviseur, die een volstrekt onafhankelijke oordeelsvorming over de kwaliteit van de opleiding ten positieve of ten negatieve zouden kunnen beïnvloeden;
- Verklaart hierbij zodanige relaties of banden met de instelling de afgelopen vijf jaar niet gehad te hebben
- Verklaart strikte geheimhouding te betrachten van al hetgeen in verband met de beoordeling aan hem/haar bekend is geworden en wordt, voor zover de opleiding, de instelling of de NVAO hier redelijkerwijs aanspraak op kunnen maken.
- Verklaart hierbij op de hoogte te zijn van de NVAO gedragscode.

Plaats:

Amst. Heerlee

Datum:

28-11-2012

Handtekening:

R. Duchêne

Onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaring voorafgaand aan het beoordelingsproces

Ondergetekende

De heer H.R. van der Made

is als secretaris gevraagd voor beoordeling van de opleiding:

Bachelor Orthopedische Technologie

aangevraagd door de instelling:

Fontys Hogescholen

- Verklaart hierbij geen (familie)relaties of banden met de bovengenoemde instelling te onderhouden, als privépersoon, onderzoeker / docent, beroepsbeoefenaar of als adviseur, die een volstrekt onafhankelijke oordeelsvorming over de kwaliteit van de opleiding ten positieve of ten negatieve zouden kunnen beïnvloeden;
- Verklaart hierbij zodanige relaties of banden met de instelling de afgelopen vijf jaar niet gehad te hebben
- Verklaart strikte geheimhouding te betrachten van al hetgeen in verband met de beoordeling aan hem/haar bekend is geworden en wordt, voor zover de opleiding, de instelling of de NVAO hier redelijkerwijs aanspraak op kunnen maken.
- Verklaart hierbij op de hoogte te zijn van de NVAO gedragscode.

Plaats: Den Haag

Datum: 19 januari 2012

Handtekening:

